

Środa, 27 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0299

Ustanowienie Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) *I****Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) (COM(2018)0465 – C8-0274/2018 – 2018/0247(COD))****(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)**

(2021/C 108/36)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2018)0465),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 212 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0274/2018),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 12 grudnia 2018 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z 6 grudnia 2018 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Budżetowej, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Rozwoju Regionalnego, jak również Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0174/2019),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2018)0247**Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 27 marca 2019 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/... ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

⁽¹⁾ Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 156.⁽²⁾ Dz.U. C 86 z 7.3.2019, s. 8.

Środa, 27 marca 2019 r.

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ⁽⁴⁾ straci moc z dniem 31 grudnia 2020 r. W celu utrzymania skuteczności działań zewnętrznych Unii należy utrzymać ramy planowania i udzielania pomocy zewnętrznej.
- (2) ~~Cele **Celem** Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej są zasadniczo różne od ogólnych celów działań zewnętrznych Unii, ponieważ instrument ten służy przygotowaniu beneficjentów wymienionych w załączniku I do przyszłego członkostwa w Unii i wsparciu ich procesu akcesyjnego. W związku z tym należy dysponować **jest przygotowanie beneficjentów wymienionych w załączniku I do przyszłego członkostwa w Unii i wsparcie ich procesu akcesyjnego zgodnie z ogólnymi celami realizowanymi w ramach** działań zewnętrznych Unii, **które obejmują m.in. przestrzeganie podstawowych praw i zasad oraz ochronę i propagowanie praw człowieka, demokracji i praworządności zgodnie z art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej. Specyficzny charakter procesu akcesyjnego uzasadnia dysponowanie** specjalnym instrumentem wspierającym rozszerzenie, przy jednoczesnym zapewnieniu jego komplementarności **natomiast w odniesieniu do celów i funkcjonowania tego instrumentu należy zadbać o spójność i komplementarność** ogólnymi celami działań zewnętrznych Unii, a w szczególności z Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR). [Popr. 1]~~
- (3) Art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowi, że każde państwo europejskie, które przestrzega wartości poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, i zobowiązuje się wspierać te wartości, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. Państwo europejskie, które złożyło wniosek o przystąpienie do Unii, może zostać jej członkiem dopiero po potwierdzeniu, że spełnia ono kryteria członkostwa ustalone podczas szczytu Rady Europejskiej w Kopenhadze w czerwcu 1993 r. („kryteria kopenhaskie”), z zastrzeżeniem że Unia posiada zdolność do przyjęcia nowego członka. Kryteria kopenhaskie odnoszą się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, praworządność, poszanowanie praw człowieka, szacunek dla mniejszości oraz ich ochronę, istnienie funkcjonującej gospodarki rynkowej oraz możliwości radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi wewnątrz Unii, a także zdolność do przyjęcia nie tylko praw, ale i obowiązków wynikających z Traktatów, w tym do realizacji celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej. **Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.** [Popr. 2]
- (4) Podstawą procesu rozszerzenia są określone kryteria oraz sprawiedliwe i rygorystyczne wymogi. Każdy beneficjent jest oceniany na podstawie własnych osiągnięć. Ocena poczynionych postępów oraz wskazanie niedociągnięć mają zapewnić beneficjentom wymienionym w załączniku I potrzebne bodźce i wskazówki, które pozwolą im kontynuować niezbędne daleko idące reformy. Aby faktycznie mogło dojść do rozszerzenia, bardzo ważne jest, by stale kierować się zasadą „najpierw kwestie podstawowe” ⁽⁵⁾. **Postęp** **Stosunki dobrosąsiedzkie i współpraca regionalna, których podstawą jest ostateczne, integracyjne i wiążące rozwiązywanie sporów dwustronnych, to zasadnicze elementy procesu rozszerzenia mające decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa i stabilności całej Unii. Postępy** poszczególnych wnioskodawców w procesie akcesyjnym ~~zależy~~ **zależą** od tego, czy szanują oni

⁽¹⁾ Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 156.

⁽²⁾ Dz.U. C 86 z 7.3.2019, s. 8.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z Dnia 27 marca 2019 r.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11).

⁽⁵⁾ Zasada „najpierw kwestie podstawowe” łączy w sobie praworządność i prawa podstawowe z dwoma innymi istotnymi obszarami procesu akcesyjnego: zarządzaniem gospodarczym – zwróceniem szczególnej uwagi na rozwój gospodarczy i poprawę konkurencyjności – oraz wzmocnieniem instytucji demokratycznych i reformą administracji publicznej. Każda z tych trzech podstawowych kwestii ma zasadnicze znaczenie dla procesów reform w krajach objętych procesem rozszerzenia i pozwala uwzględnić kluczowe obawy obywateli.

Środa, 27 marca 2019 r.

wartości Unii i od ich zdolności do podjęcia i **wdrożenia** reform niezbędnych w celu dostosowania swojego systemu politycznego, instytucjonalnego, prawnego, **socjalnego**, administracyjnego i gospodarczego do zasad, norm, obszarów polityki i praktyk Unii. **Ramy negocjacyjne określają wymogi, w oparciu o które ocenia się postępy w negocjacjach akcesyjnych prowadzonych z każdym krajem kandydującym.** [Popr. 3]

- (4a) **Każde państwo europejskie, które złożyło wniosek o przystąpienie do Unii, może zostać jej członkiem dopiero po potwierdzeniu, że w pełni spełnia ono kryteria przystąpienia ustalone podczas szczytu Rady Europejskiej w Kopenhadze w czerwcu 1993 r. („kryteria kopenhaskie”), oraz pod warunkiem, że Unia posiada zdolność do przyjęcia nowego członka. Kryteria kopenhaskie odnoszą się do stabilności instytucji, które gwarantują demokrację, praworządność, prawa człowieka, szacunek dla mniejszości oraz ich ochronę, istnienie funkcjonującej gospodarki rynkowej oraz zdolność do radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi wewnątrz Unii, a także zdolność do przyjęcia nie tylko praw, ale i obowiązków wynikających z traktatów, w tym do realizacji celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.** [Popr. 4]
- (5) Polityka rozszerzenia **stanowi nieodłączny element działań zewnętrznych Unii – inwestycja na rzecz, a także przyczynia się do** pokoju, bezpieczeństwa, **dobrobytu** i stabilności, **zarówno w samej Unii, jak i poza jej granicami. Polityka ta** zwiększa możliwości gospodarcze i handlowe, co jest korzystne zarówno dla Unii, jak i krajów ubiegających się o członkostwo, **przy jednoczesnym poszanowaniu zasady stopniowej integracji, aby transformacja w krajach beneficjentów przebiegała płynnie.** Perspektywa członkostwa w Unii ma ogromny transformacyjny wpływ i prowadzi do pozytywnych przemian demokratycznych, politycznych, gospodarczych i społecznych. [Popr. 5]
- (6) Komisja Europejska ponownie potwierdziła zdecydowanie wyrażaną, opartą na zasługach perspektywę członkostwa krajów Bałkanów Zachodnich w UE w swoim komunikacie „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie”⁽⁶⁾. Jest to wyraźna zachęta dla całego regionu Bałkanów Zachodnich oraz dowód zaangażowania UE na rzecz zapewnienia tym krajom przyszłości w Europie.
- (7) Pomoc powinna również być udzielana zgodnie z **międzynarodowymi** umowami zawieranymi przez Unię z beneficjentami wymienionymi w załączniku I, **w tym również z beneficjentami.** Pomoc powinna ~~przed~~ **przede** wszystkim pozwolić beneficjentom ~~wymienionym w załączniku I~~ wzmocnić demokratyczne instytucje oraz praworządność, przeprowadzić reformę sądownictwa i administracji publicznej, zapewnić poszanowanie praw podstawowych, **w tym praw osób należących do mniejszości**, oraz propagować równość płci, tolerancję, włączenie społeczne, **poszanowanie międzynarodowych norm pracy dotyczących praw pracowników** i niedyskryminację **najsłabszych grup, w tym dzieci i osób niepełnosprawnych.** Pomoc powinna także wspierać ~~kluczowe zasady i prawa określone~~ **przestrzeganie przez beneficjentów kluczowych zasad i praw określonych** w Europejskim filarze praw socjalnych⁽⁷⁾, **a także zasad społecznej gospodarki rynkowej oraz konwergencji z dorobkiem socjalnym.** Pomoc powinna nadal wspierać wysiłki beneficjentów na rzecz zacieśniania regionalnej, makroregionalnej i transgranicznej współpracy, jak również przyspieszenia rozwoju terytorialnego, w tym poprzez realizowanie unijnych strategii makroregionalnych. ~~Powinno~~ **w celu rozwijania dobrych stosunków sąsiedzkich i doprowadzenia do pojednania. Pomoc należy również przeznaczać na promowanie sektorowych regionalnych struktur współpracy oraz powinna ona** wspomagać ich rozwój gospodarczy i społeczny oraz zarządzanie gospodarką, ~~ugruntowując~~ **agendę wzmocniać integrację gospodarczą z jednolitym rynkiem Unii, w tym współpracę celną, wspierać otwarty i sprawiedliwy handel, a także służyć ugruntowaniu agendy** na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w tym poprzez wdrożenie rozwoju regionalnego, **spójności włączenia społecznego**, rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, polityki społecznej i polityki zatrudnienia oraz ~~rozwoju~~ **rozwoju** gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, zgodnie także z inicjatywą przewodnią „Agenda cyfrowa dla Bałkanów Zachodnich”. [Popr. 6]
- (7a) **Z uwagi na transformacyjny charakter reform w procesie rozszerzenia w krajach kandydujących Unia powinna dokładać większych starań, jeżeli chodzi o wyznaczanie priorytetów w kluczowych obszarach, na które przeznaczają się finansowanie z UE, takich jak tworzenie instytucji i dbanie o bezpieczeństwo, a także w kwestii zwiększenia wsparcia na rzecz krajów kandydujących podczas realizacji projektów, których celem jest ochrona krajów kandydujących przed wpływami spoza UE.** [Popr. 7]

⁽⁶⁾ COM(2018)0065.

⁽⁷⁾ Europejski filar praw socjalnych uroczysto ogłoszony dnia 17 listopada 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję na Szczycie Społecznym na rzecz Sprawiedliwego Zatrudnienia i Wzrostu Gospodarczego w Göteborgu.

Środa, 27 marca 2019 r.

- (7b) **O staraniach Unii mających na celu wspieranie – przy pomocy środków z IPA – postępów reformatorskich w krajach kandydujących należy odpowiednio informować w krajach kandydujących oraz w państwach członkowskich UE. W związku z tym Unia powinna zintensyfikować działania komunikacyjne w trosce o widoczność finansowania z IPA, który to instrument jest głównym narzędziem UE służącym pokojowi i stabilności na obszarze rozszerzenia.** [Popr. 8]
- (7c) **Znaczenie uproszczeń i wykonania budżetu uznaje się w odniesieniu do tworzenia instytucji, co z kolei pozwoli przewidywać ewentualne problemy w dziedzinie bezpieczeństwa, a także zapobiegać możliwym w przyszłości nielegalnym przepływom migracyjnym do państw członkowskich.** [Popr. 9]
- (8) Unia powinna udzielać – w oparciu o doświadczenia jej państw członkowskich – wsparcia w okresie transformacji w związku z przystąpieniem, z którego mogą korzystać beneficjenci wymienieni w załączniku I. Współpraca ta powinna w szczególności obejmować wymianę doświadczeń zgromadzonych przez państwa członkowskie w procesie reform.
- (9) Wzmocniona współpraca strategiczna i operacyjna dotycząca bezpieczeństwa **i reformy sektora obronnego** pomiędzy Unią a beneficjentami wymienionymi w załączniku I ma kluczowe znaczenie dla skutecznego i efektywnego zwalczania **przestępczości zorganizowanej**, zagrożeń dla bezpieczeństwa i zagrożeń terrorystycznych. [Popr. 10]
- (9a) **Działania w ramach instrumentu ustanowionego na mocy niniejszego rozporządzenia powinny również stanowić wsparcie dla beneficjentów w zakresie stopniowego dostosowywania się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii, co obejmuje również wdrażanie środków ograniczających oraz szeroko rozumianą politykę zewnętrzną Unii w ramach instytucji międzynarodowych i forów wielostronnych. Komisja powinna zachęcać beneficjentów do opowiadania się za globalnym porządkiem opartym na zasadach i wartościach oraz do współpracy w zakresie promowania wielostronności i dalszego umacniania międzynarodowego systemu handlowego, w tym reform w ramach WTO.** [Popr. 11]
- (10) ~~Konieczne jest dalsze pogłębienie współpracy~~ **Współpraca** w zakresie migracji, w tym zarządzania ~~zarządzanie~~ granicami, ~~zapewniając dostęp~~ **i kontrola granic, zapewnienie dostępu** do ochrony międzynarodowej, ~~podawania istotnych informacji, zwiększenia~~ **dzielenie się istotnymi informacjami, zwiększenie** korzyści dla rozwoju wynikających z migracji, ~~ułatwienia~~ **ułatwienie** legalnej migracji i migracji zarobkowej, ~~wzmocnienia~~ **wzmocnienie** kontroli granicznych i prowadzenia działań w ramach walki z nielegalną migracją, ~~handel~~ **granice, zapobieganie nielegalnej migracji i zniechęcanie do niej, zapobieganie przymusowym wysiedleniom, zwalczanie handlu** ludźmi i przemytem migrantów ~~przemytu ludzi to ważne aspekty współpracy między Unią a beneficjentami.~~ [Popr. 12]
- (11) Wzmacnianie praworządności, w tym ~~walki~~ **niezawisłości sądownictwa, walka** z korupcją, ~~praniem pieniędzy~~ **praniem pieniędzy** i przestępczością zorganizowaną, ~~oraz dobrych rządów a także dobre rządy,~~ w tym reformy administracji publicznej dalszym ciągi są kluczowymi wyzwaniami dla większości beneficjentów wymienionych w załączniku I, **udzielanie wsparcia obrońcom praw człowieka, ciągłe dostosowywanie się do norm w dziedzinie przejrzystości, zamówień publicznych, konkurencji, pomocy państwa, własności intelektualnej i inwestycji zagranicznych to w dalszym ciągu kluczowe wyzwania, które mają dla nich beneficjentów** zasadnicze znaczenie w kontekście zbliżania się do Unii i ~~późniejszego~~ **przygotowania się do** pełnego przyjęcia obowiązków związanych z członkostwem w Unii. Z uwagi na bardziej długotrwały charakter reform przeprowadzanych w tych obszarach i na konieczność ~~poprawienia~~ **rejestrowania** wyników, pomoc finansowa **finansową udzielaną** na mocy niniejszego rozporządzenia powinna jak najszybciej zaspokoić potrzeby beneficjentów wymienionych w załączniku ~~– należy planować z myślą o tych kwestiach na jak najwcześniejszym etapie.~~ [Popr. 13]
- (12) ~~Zgodnie~~ **Wymiar parlamentarny w dalszym ciągu ma fundamentalne znaczenie w procesie akcesyjnym. Wobec tego zgodnie** z zasadą demokracji uczestniczącej Komisja powinna zachęcać ~~każdego z~~ beneficjentów wymienionych w załączniku I ~~do wspierania~~ **wzmacnianie zdolności parlamentarnych i nadzoru parlamentarnego, demokratyczne procedury i uczciwą reprezentację w każdym z państw beneficjentów.** [Popr. 14]
- (13) Beneficjenci wymienieni w załączniku I muszą być lepiej przygotowani na globalne wyzwania, takie jak zrównoważony rozwój i zmiana klimatu, oraz wspierać wysiłki Unii ukierunkowane na rozwiązanie tych kwestii. Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie ze zobowiązaniami Unii do wdrożenia porozumienia klimatycznego z Paryża oraz celów zrównoważonego rozwoju, program powinien przyczynić się do włączenia działań w dziedzinie klimatu do głównego nurtu polityki Unii i do osiągnięcia ogólnego celu końcowego na poziomie 25 % wydatków UE na cele klimatyczne. ~~Oczekuje się, że~~ W ramach **tego** programu **co najmniej** 16 % całkowitej puli środków finansowych ~~zostanie przeznaczonych~~ **należy przeznaczyć** na cele klimatyczne **dążąc do**

Środa, 27 marca 2019 r.

tego, aby do 2027 r. wydatki związane z klimatem stanowiły 30 % wydatków WRF. Priorytetowo należy traktować projekty środowiskowe koncentrujące się na zanieczyszczeniach transgranicznych. Podczas przygotowywania i ~~wdrażania~~ **wykonywania** programu zostaną określone właściwe działania, a całkowity wkład z niniejszego programu powinien być objęty odpowiednimi procesami oceny i przeglądu. [Popr. 15]

- (14) Działania w ramach tego Instrumentu powinny wspierać wdrożenie Agendy Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 jako uniwersalnej agendy, w którą w pełni zaangażowana jest UE i jej państwa członkowskie i którą zatwierdzili wszyscy beneficjenci wymienieni w załączniku I.
- (15) W niniejszym rozporządzeniu określa się pulę środków finansowych na cały okres jego stosowania – stanowiącą główną kwotę odniesienia w rozumieniu [odesłanie zostanie odpowiednio zaktualizowane zgodnie z nowym porozumieniem międzyinstytucjonalnym: pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁽⁸⁾] dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (16) Komisja oraz państwa członkowskie powinny zapewnić zgodność, spójność, **koherencję** oraz komplementarność **zewnętrznej** pomocy **finansowej**, w szczególności poprzez regularne konsultacje oraz częste wymiany informacji na poszczególnych etapach cyklu pomocy. Należy również podjąć kroki niezbędne do zapewnienia lepszej koordynacji i komplementarności z innymi darczyńcami, w tym poprzez regularne konsultacje. ~~Spółczesność obywatelskie powinno odgrywać większą rolę zarówno w programach realizowanych za pośrednictwem organów rządowych, jak i w przypadku otrzymywania pomocy Unii jako bezpośredni beneficjent.~~ **Różne niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz władze lokalne różnych szczebli powinny odgrywać konstruktywną rolę w tym procesie. Zgodnie z zasadą partnerstwa sprzyjającego integracji organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinny uczestniczyć w etapie planowania, wdrażania, monitorowania i oceny programów realizowanych za pośrednictwem organów rządowych oraz być bezpośrednimi beneficjentami pomocy Unii.** [Popr. 16]
- (17) ~~Priorytety działań służących osiągnięciu celów w stosownych obszarach polityki, które uzyskają wsparcie na podstawie niniejszego rozporządzenia, należy określić~~ **W przypadku każdego beneficjenta należy określić konkretne i wymierne cele w odpowiednich obszarach polityki, a** w ramach programowania opracowywanych przez Komisję na czas obowiązywania unijnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 w partnerstwie z beneficjentami wymienionymi w załączniku I ~~w drodze aktu delegowanego dopasować do tych celów priorytety działań z myślą o osiągnięciu wyznaczonych celów. Ramy programowania należy ustanowić w ramach partnerskiej współpracy z beneficjentami, na podstawie ich szczególnych potrzeb oraz harmonogramu rozszerzenia, zgodnie z ogólnymi i szczegółowymi celami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i, zgodnie z zasadami obowiązującymi w działaniach zewnętrznych Unii, a także przy należywym uwzględnieniu~~ **uwzględnieniu** stosownych strategii krajowych **i rezolucji Parlamentu Europejskiego. Partnerstwo to powinno obejmować, w stosownych przypadkach, właściwe organy oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Komisja powinna zachęcać do współpracy między odpowiednimi zainteresowanymi stronami oraz do koordynacji działań darczyńców. Ramy programowania należy poddać przeglądowi po dokonaniu oceny śródkresowej.** Ramy programowania powinny określać obszary, które mają uzyskiwać pomoc, wraz z orientacyjnymi przydziałami na obszar wsparcia, w tym prognozy dotyczące wydatków związanych z klimatem. [Popr. 17]
- (18) Pomoc beneficjentom ~~wymienionym w załączniku I~~ w ich dążeniach do wdrożenia reform **systemu politycznego, prawnego i gospodarczego** w związku z członkostwem w Unii leży **we wspólnym** interesie Unii **i beneficjentów**. Zarządzanie pomocą powinno ~~być silnie się odbywać w oparciu o~~ **być silnie się odbywać w oparciu o** ~~podjęcie~~ **podjęcie** zorientowane na wyniki **oraz** obejmować **istotne** zachęty dla **do skuteczniejszego i efektywniejszego wykorzystywania środków finansowych** państw, które ~~dowodzą zaangażowania~~ **wykazują zaangażowanie** na rzecz reform poprzez skuteczne wdrażanie pomocy przedakcesyjnej i postępy w spełnianiu kryteriów członkostwa. **Pomoc należy przyznawać zgodnie z zasadą sprawiedliwego podziału, a także stosować wyraźne konsekwencje w przypadku poważnego pogorszenia się sytuacji pod względem poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i praw człowieka lub w przypadku braku postępów w tych dziedzinach.** [Popr. 18]
- (18a) **Komisja powinna ustanowić jasne mechanizmy monitorowania i oceny w trosce o to, aby cele i działania w odniesieniu do różnych beneficjentów nie traciły na aktualności i były wykonalne oraz aby regularnie oceniać postępy. Z myślą o tym każdemu celowi powinien towarzyszyć co najmniej jeden wskaźnik skuteczności działania oceniający przyjęcie przez beneficjenta reform i ich konkretne wdrożenie.** [Popr. 19]

⁽⁸⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

Środa, 27 marca 2019 r.

- (19) Przejście od bezpośredniego zarządzania środkami przedakcesyjnymi przez Komisję do zarządzania pośredniego przez beneficjentów ~~wymienionych w załączniku I~~ powinno następować stopniowo i uwzględniać możliwości tych beneficjentów. **Przejście takie należy cofnąć lub zawiesić w konkretnych obszarach polityki lub w przypadku określonych programów, jeżeli beneficjenci nie wywiązują się z odpowiednich zobowiązań lub nie zarządzają funduszami Unii zgodnie z ustalonymi przepisami, zasadami i celami. Taka decyzja powinna w należyty sposób uwzględniać wszelkie możliwe negatywne skutki gospodarcze i społeczne.** W toku świadczenia pomocy należy nadal korzystać ze struktur i instrumentów, które okazały się przydatne w procesie przedakcesyjnym. [Popr. 20]
- (20) Unia powinna dążyć do jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. **Aby unikać nakładania się zakresów z innymi istniejącymi instrumentami finansowania zewnętrznego,** powinno się to osiągać dzięki spójności i komplementarności unijnych instrumentów na rzecz działań zewnętrznych oraz stworzeniu synergii między innymi ~~politykami~~ **strategiami politycznymi** i programami Unii. W stosownych przypadkach obejmuje to spójność i komplementarność z pomocą makrofinansową. [Popr. 21]
- (21) Aby zmaksymalizować wpływ połączonych interwencji na osiągnięcie wspólnych celów, niniejsze rozporządzenie powinno umożliwiać wkłady na działania w ramach innych programów, o ile ich wkłady nie dotyczą tych samych kosztów.
- (21a) **Bez uszczerbku dla procedury budżetowej i postanowień dotyczących zawieszenia pomocy, ustanowionych w umowach międzynarodowych z beneficjentami, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany załącznika I do niniejszego rozporządzenia w celu zawieszenia lub częściowego zawieszenia pomocy Unii. Uprawnienie to powinno być stosowane w przypadku, gdy następuje regres w odniesieniu do co najmniej jednego kryterium kopenhaskiego lub gdy beneficjent nie przestrzega zasad demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, lub gdy narusza zobowiązania podjęte w odpowiednich umowach zawartych z Unią. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że powody uzasadniające zawieszenie pomocy przestają mieć zastosowanie, powinna być uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych w celu zmiany załącznika I, tak aby przywrócić pomoc Unii.** [Popr. 22]
- (22) Finansowanie ustanowione na podstawie niniejszego rozporządzenia powinno być wykorzystane do finansowania działań związanych z międzynarodowym wymiarem programu Erasmus, a wdrożenie tych działań powinno być zgodne z rozporządzeniem (UE) .../... („Programu Erasmus”) ⁽⁹⁾.
- (23) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej **TFUE**. Przepisy te są ustanowione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 finansowym i określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród, wykonania pośredniego, pomocy finansowej, wsparcia budżetowego, funduszy powierniczych, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich i państwach trzecich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (24) ~~Rodzaje~~ **Wyboru rodzajów** finansowania oraz ~~metody wykonywania określone w tym rozporządzeniu~~ **powinny być wybierane metod realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia** należy dokonywać na podstawie ich potencjału osiągnięcia szczególnych celów działań i możliwości uzyskania wyników, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz oczekiwanego ryzyka braku zgodności. Powinno to uwzględniać korzystanie z kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także finansowanie niepowiązane z kosztami, o których mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego. [Popr. 23]
- (25) Unia powinna nadal stosować wspólne zasady realizacji działań zewnętrznych. Zasady i procedury ~~wdrażania~~ **stosowania** unijnych instrumentów finansowania działań zewnętrznych są określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [rozporządzenie ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej]. Należy ustanowić dodatkowe szczegółowe przepisy dotyczące konkretnych sytuacji, w szczególności obszarów polityki w zakresie współpracy transgranicznej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. [Popr. 24]

⁽⁹⁾ Nowe rozporządzenie w sprawie programu Erasmus

Środa, 27 marca 2019 r.

- (26) Działania zewnętrzne są często realizowane w bardzo zmiennym środowisku, wymagającym ciągłego i szybkiego dostosowania do zmieniających się potrzeb partnerów UE oraz do globalnych wyzwań, takich jak prawa człowieka, demokracja i dobre rządy, bezpieczeństwo, **obrona** i stabilność, zmiana klimatu i ochrona środowiska, **protekcjonizm gospodarczy**, migracja nieuregulowana i **przymusowe wysiedlenia oraz** podstawowe przyczyny **tych zjawisk**. Pogodzenie zasady przewidywalności z potrzebą szybkiego reagowania na nowe potrzeby w konsekwencji **oznacza** dostosowanie **wykonania programów pod względem finansowym**. Aby zwiększyć zdolność Unii do reagowania na nieprzewidziane potrzeby, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady jednoroczności budżetu UE, niniejsze rozporządzenie powinno zachować możliwość zastosowania mechanizmów elastyczności już dopuszczonych na mocy rozporządzenia finansowego w ramach innych **strategii politycznych**, mianowicie w odniesieniu do przeniesień i ponownego przydzielania niewykorzystanych środków **przy jednoczesnym przestrzeganiu celów określonych w niniejszym rozporządzeniu, aby zapewnić wydajne wykorzystanie** funduszy UE zarówno na rzecz obywateli UE, jak i beneficjentów wymienionych w załączniku I, i **maksymalnie zwiększyć** w ten sposób **pulę** funduszy UE dostępnych na potrzeby interwencji w ramach działań zewnętrznych UE. **Należy zezwolić na dodatkowe formy elastyczności, takie jak przesunięcia między priorytetami, projekty wielofazowe i zawieranie umów na kwoty przewyższające całkowitą przyznaną kwotę pomocy.** [Popr. 25]
- (27) Nowy Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR+) podobnie jak jego poprzednik powinien stanowić zintegrowaną kopertę finansową zapewniającą zdolność finansowania w formie dotacji, gwarancji lub innych instrumentów finansowych na całym świecie, w tym na rzecz beneficjentów wymienionych w załączniku I. Ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich powinny w dalszym ciągu zapewniać zarządzanie działaniami podejmowanymi na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (28) Gwarancje dla działań zewnętrznych powinny wspierać działania EFZR+, a IPA III powinien przyczynić się do zaspokajania potrzeb w zakresie działań na rzecz beneficjentów wymienionych w załączniku I, w tym finansowania i zobowiązań wynikających z pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej.
- (29) Istotne jest zapewnianie, aby programy współpracy transgranicznej były realizowane spójnie z ramami ustalonymi w programach działań zewnętrznych i rozporządzeniem dotyczącym współpracy terytorialnej. Niniejsze rozporządzenie powinno zawierać przepisy szczególne dotyczące współfinansowania.
- (29a) **Programy współpracy transgranicznej to najbardziej widoczne oraz dobrze znane obywatelom programy w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej. Programy te mogą zatem znacząco poprawić widoczność projektów finansowanych przez Unię w krajach kandydujących.** [Popr. 26]
- (30) Roczne lub wieloletnie plany działania i środki, o których mowa w art. 8, stanowią programy prac na podstawie rozporządzenia finansowego. Roczne lub wieloletnie plany działania składają się z zestawu środków zebranych w jednym dokumencie.
- (31) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁰⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95⁽¹¹⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽¹²⁾ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁽¹³⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą skutecznych i proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie
-
- ⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).
- ⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).
- ⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).
- ⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

Środa, 27 marca 2019 r.

finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽¹⁴⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, w stosownych przypadkach EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa. Beneficjenci wymienieni w załączniku I powinni też niezwłocznie zgłosić Komisji nieprawidłowości, w tym nadużycia finansowe, będące przedmiotem pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego, oraz regularnie informować ją o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych. W celu zbliżenia dobrych praktyk w państwach członkowskich, zgłaszanie to powinno odbywać się drogą elektroniczną przy użyciu ustanowionego przez Komisję systemu zarządzania nieprawidłowościami.

- (31a) **Przyznawanie środków finansowych na mocy niniejszego rozporządzenia powinno się odbywać w sposób przejrzysty, skuteczny, odpowiedzialny, odpolityczniony i niedyskryminacyjny, w tym poprzez sprawiedliwy podział odzwierciedlający potrzeby danych regionów i gmin. Komisja, Wiceprzewodniczący/ Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, a w szczególności delegatury Unii powinni ściśle monitorować przestrzeganie tych kryteriów oraz zasad przejrzystości, rozliczalności i niedyskryminacji przy przyznawaniu środków.** [Popr. 27]
- (31b) **Komisja, wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący, a w szczególności delegatury Unii i beneficjenci powinni zadbać o większą widoczność pomocy przedakcesyjnej Unii w celu informowania o wartości dodanej unijnego wsparcia. Beneficjenci finansowania unijnego powinni uznać pochodzenie finansowania unijnego i zapewnić jego odpowiednią widoczność. IPA powinien przyczynić się do finansowania działań komunikacyjnych na rzecz promowania wyników pomocy Unii wśród szeregu odbiorców w państwach beneficjentach.** [Popr. 28]
- (32) W celu uwzględnienia zmian w ramach polityki rozszerzenia lub istotnych zmian sytuacji beneficjentów wymienionych w załączniku I, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE dotyczących dostosowywania i aktualizowania priorytetów tematycznych pomocy wymienionych w załącznikach II i III. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, i aby konsultacje te były przeprowadzone zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (33) ~~W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia, w szczególności dotyczących szczególnych warunków i struktur pośredniego zarządzania beneficjentami wymienionymi w załączniku I i wdrażania pomocy rzecz rozwoju obszarów wiejskich, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z [rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011]⁽¹⁵⁾. W procesie ustanawiania jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy uwzględnić doświadczenia z zarządzania dotychczasową pomocą przedakcesyjną oraz z jej wdrożenia. Te jednolite warunki należy zmienić, o ile wymaga tego sytuacja.~~ [Popr. 29]
- (34) ~~Komitet utworzony na mocy niniejszego rozporządzenia powinien również posiadać uprawnienia w zakresie aktów prawnych i zobowiązań na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1085/2006⁽¹⁶⁾, na podstawie rozporządzenia (UE) nr 231/2014, jak również w zakresie wykonania art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 389/2006⁽¹⁷⁾.~~ [Popr. 30]

⁽¹⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1085/2006 z dnia 17 lipca 2006 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 82).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 389/2006 z dnia 27 lutego 2006 r. ustanawiające instrument wsparcia finansowego w celu stymulowania rozwoju gospodarczego tureckiej wspólnoty cypryjskiej i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2667/2000 w sprawie Europejskiej Agencji Odbudowy (Dz.U. L 65 z 7.3.2006, s. 5).

Środa, 27 marca 2019 r.

- (34a) **Parlament Europejski powinien być w pełni zaangażowany na etapach projektowania, programowania, monitorowania i oceny instrumentów w celu zagwarantowania kontroli politycznej i demokratycznego nadzoru oraz rozliczalności finansowania Unii w obszarze działań zewnętrznych. Należy zacieśnić dialog między instytucjami, aby Parlament Europejski był w stanie sprawować kontrolę polityczną podczas stosowania niniejszego rozporządzenia w sposób systematyczny i sprawny, co będzie z korzyścią dla skuteczności i legitymacji. [Popr. 31]**
- (35) W celu umożliwienia niezwłocznego stosowania przewidywanych środków niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie [wcześniej niż dwudziestego] dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program „Instrument Pomocy Przedakcesyjnej” (IPA III).

Określa się w nim jego cele, budżet na lata 2021–2027, formy pomocy unijnej oraz zasady dotyczące przyznawania takiej pomocy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „współpraca transgraniczna” oznacza współpracę pomiędzy państwami członkowskimi UE a beneficjentami wymienionymi w załączniku I, pomiędzy co najmniej dwoma beneficjentami wymienionymi w załączniku I lub pomiędzy beneficjentami wymienionymi w załączniku I a państwami i terytoriami wymienionymi w załączniku I do [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej], o której mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) [rozporządzenia w sprawie EWT] ⁽¹⁸⁾.
- b) **„Zasada sprawiedliwego podziału pomocy” oznacza uzupełnienie podejścia opartego na wynikach oraz korekcyjnego mechanizmu przydziału, w przypadkach gdy pomoc udzielana beneficjentowi byłaby w przeciwnym razie nieproporcjonalnie niska lub wysoka w porównaniu z innymi beneficjentami, biorąc pod uwagę potrzeby danego społeczeństwa oraz względne postępy w zakresie reform związanych z otwarciem negocjacji akcesyjnych lub postępow w tym zakresie; [Popr. 32]**

Artykuł 3

Cele IPA III

1. IPA III ma ogólnie na celu pomoc beneficjentom ~~wymienionym w załączniku I~~ w przyjmowaniu i realizowaniu reform politycznych, instytucjonalnych, prawnych, administracyjnych, społecznych i gospodarczych, tak aby beneficjenci przestrzegali wartości unijnych i **dobrobytu Unii oraz** stopniowo przyjmowali przepisy, normy, strategie polityczne i praktyki Unii, mając w perspektywie członkostwo w Unii, tym samym przyczyniając się do ~~ich~~ **pokoju**, stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu, **a także do realizacji strategicznych interesów Unii.** [Popr. 33]

⁽¹⁸⁾ COM(2018)0374 – wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego.

Środa, 27 marca 2019 r.

2. Cele szczegółowe IPA III są następujące:
 - a) wzmocnienie praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka, **w tym praw osób należących do mniejszości i praw dzieci, równości płci**, praw podstawowych i prawa międzynarodowego, społeczeństwa obywatelskiego, **wolności nauki, pokoju** i bezpieczeństwa, ~~a także poprawa zarządzania migracją i granicami i poszanowania różnorodności kulturowej, zasady niedyskryminacji i tolerancji~~; [Popr. 34]
 - aa) **rozwiązanie problemu przymusowych wysiedleń i nielegalnej migracji, zadbanie o to, by migracja była bezpieczna, uporządkowana i uregulowana, a także zagwarantowanie dostępu do ochrony międzynarodowej**; [Popr. 35]
 - b) poprawa skuteczności administracji publicznej i zwiększenie wsparcia **na rzecz przejrzystości**, reform strukturalnych, **niezależności sądownictwa, walki przeciwko korupcji** oraz dobrego rządzenia na wszystkich szczeblach, **w tym w dziedzinie zamówień publicznych, pomocy państwa, konkurencji, inwestycji zagranicznych i własności intelektualnej**; [Popr. 36]
 - c) kształtowanie przepisów, norm, obszarów polityki i praktyk beneficjentów ~~wymienionych w załączniku I~~ w sposób zgodny z przepisami, normami, obszarami polityki i praktykami Unii, **w tym również w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa**, oraz wzmocnienie **międzynarodowego wielostronnego porządku opartego na zasadach, wzmocnienie** środków na rzecz pojednania i relacji dobrosąsiedzkich, a także ~~kontaktów międzyludzkich i komunikacji~~ **zaprowadzanie pokoju i zapobieganie konfliktom, w tym również poprzez budowanie zaufania i mediacje, inkluzywną i integracyjną edukację, kontakty międzyludzkie oraz wolność mediów i komunikację**; [Popr. 37]
 - d) wzmocnienie rozwoju gospodarczego i, społecznego i **terytorialnego oraz spójności w tych trzech wymiarach**, w tym poprzez ~~zwiększoną łączność~~ **poprawę łączności** i rozwój regionalny, rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich ~~oraz polityki społecznej i polityki~~ **politykę społeczną i politykę** zatrudnienia, ~~wzmocnienie ochrony środowiska, zwiększenie odporności na zmiany klimatu, przyspieszenie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz rozwój gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego~~ **ograniczenie ubóstwa i dysproporcji regionalnych, promowanie ochrony socjalnej i włączenia społecznego poprzez wzmocnienie państwowych struktur współpracy regionalnej, małych i średnich przedsiębiorstw oraz możliwości w ramach inicjatyw podejmowanych na poziomie społeczności, popieranie inwestycji na obszarach wiejskich oraz poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i otoczenia dla inwestorów**; [Popr. 38]
 - da) **wzmocnienie ochrony środowiska, zwiększenie odporności na zmiany klimatu, przyspieszenie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz rozwój gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, dzięki czemu powstaną nowe miejsca pracy, zwłaszcza dla ludzi młodych**; [Popr. 39]
 - e) wsparcie współpracy terytorialnej i transgranicznej, **w tym współpracy ponad granicami morskimi, oraz zacieśnianie stosunków handlowych i gospodarczych poprzez pełne wdrożenie istniejących umów z Unią oraz ograniczanie dysproporcji regionalnych**. [Popr. 40]
3. Zgodnie z celami szczegółowymi, priorytety tematyczne udzielania pomocy stosownie do potrzeb i zdolności beneficjentów wymienionych w załączniku I są przedstawione w załączniku II. Priorytety tematyczne współpracy transgranicznej pomiędzy beneficjentami wymienionymi w załączniku I są przedstawione w załączniku III. Każdy z tych priorytetów tematycznych może przyczynić się do osiągnięcia więcej niż jednego celu szczegółowego.

Artykuł 4

Budżet

1. Pula środków finansowych przeznaczonych na wdrożenie IPA III w latach 2021–2027 wynosi ~~14 500 000 000 EUR~~ **13 009 976 000 EUR w cenach z 2018 r. (14 663 401 000 EUR w cenach bieżących**. [Popr. 41]
2. ~~Kwota~~ **Ustalony odsetek kwoty**, o której mowa w ust. 1, ~~może być wykorzystana~~ **przeznacza się** na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, ~~taką jak~~ **co obejmuje** działania przygotowawcze, monitorowanie, ~~kontrola~~ **kontrolę**, audyt i ~~ocena~~, **ocenę, wsparcie na rzecz umacniania instytucji i budowania zdolności administracyjnych**, w tym **również środki** na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw i wszelkie działania związane z przygotowaniem kolejnego programu pomocy przedakcesyjnej, ~~zgodnie z art. 20 [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej]~~. [Popr. 42]

Środa, 27 marca 2019 r.

Artykuł 5

Przepisy międzyprogramowe

1. Podczas ~~wdrażania~~ **stosowania** niniejszego rozporządzenia zapewnia się zgodność, synergię i komplementarność z innymi obszarami działań zewnętrznych Unii i jej innymi odnośnymi politykami i programami, a także spójność polityk na rzecz rozwoju. [Popr. 43]
2. ~~[Rozporządzenie ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej]~~ **Rozporządzenie (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie ISWMR]** stosuje się do działań realizowanych na mocy tego rozporządzenia, jeżeli mowa o nim w niniejszym rozporządzeniu. [Popr. 44]
3. IPA III przyczynia się do realizacji działań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu [Erasmus]. Wykorzystanie tych środków finansowych podlega [rozporządzeniu (UE) Erasmus]. W tym celu wkład IPA III jest ujęty w jednolitym orientacyjnym dokumencie programowym, o którym mowa w art. 11 ust. 7 [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej], przyjętym zgodnie z procedurami określonymi w tym rozporządzeniu.
4. Pomoc w ramach IPA III może obejmować rodzaje działań przewidzianych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności⁽¹⁹⁾, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus⁽²⁰⁾ ~~oraz~~, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁽²¹⁾ **oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwości, Praw i Wartości na szczeblu krajowym, a także w kontekście transgranicznym, transnarodowym, międzyregionalnym lub makroregionalnym**. [Popr. 45]
- 4a. **Komisja przydziela część środków z IPA III na przygotowanie beneficjentów wymienionych w załączniku I do udziału w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych (ESI), w szczególności w Europejskim Funduszu Społecznym (EFS)**. [Popr. 46]
5. EFRR wnosi wkład do programów lub środków ustanowionych na potrzeby współpracy transgranicznej między beneficjentami wymienionymi w załączniku I a państwami członkowskimi **co najmniej jednym państwem członkowskim**. Programy i środki przyjmowane są przez Komisję zgodnie z art. 16. Kwotę wkładu z IPA-CBC określa się na podstawie art. 10 ust. 3 [rozporządzenia w sprawie EWT], **ustalając maksymalny próg dla wkładu w ramach IPA III na 85 %**. Programy współpracy transgranicznej IPA są zarządzane zgodnie z [rozporządzeniem w sprawie EWT]. [Popr. 47]
6. Możliwy jest wkład IPA III w programy lub środki współpracy ponadnarodowej i międzyregionalnej ustanowione i realizowane na podstawie [rozporządzenia w sprawie EWT], w których to programach lub środkach uczestniczą beneficjenci wymienieni w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.
7. W stosownych przypadkach inne programy unijne mogą mieć wkład w działania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu zgodnie z art. 8, pod warunkiem, że wkłady z programów nie pokrywają tych samych kosztów. Niniejsze rozporządzenie może także mieć wkład w środki przewidziane w innych programach unijnych, pod warunkiem, że wkład ten nie pokrywa tych samych kosztów. W takich przypadkach, w programie prac obejmującym te działania zostanie określone, który zbiór zasad ma zastosowanie.
8. W należycie uzasadnionych przypadkach i w celu zapewnienia spójności oraz skuteczności finansowania unijnego bądź wsparcia współpracy regionalnej Komisja może podjąć decyzję o rozszerzeniu zakresu kwalifikowalności programów działań i środków, o których mowa w art. 8 ust. 1, na kraje, terytoria i regiony inne niż wymienione w załączniku I, w przypadku gdy program lub środek, **które mają zostać zastosowane**, mają charakter globalny, regionalny lub transgraniczny. [Popr. 48]

⁽¹⁹⁾ COM(2018)0372 – wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

⁽²⁰⁾ COM(2018)0382 – wniosek Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczący Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (ESF+).

⁽²¹⁾ COM(2018)0392 – wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013.

Środa, 27 marca 2019 r.

ROZDZIAŁ II PLANOWANIE STRATEGICZNE

Artykuł 6

Ramy polityki i zasady ogólne

1. Ramy polityki rozszerzenia określone przez Radę Europejską i Radę, umowy ustanawiające wiążące stosunki prawne z beneficjentami ~~wymienionymi w załączniku I~~, a także stosowne rezolucje Parlamentu Europejskiego, komunikaty Komisji lub wspólne komunikaty Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa stanowią ~~ogólne~~ ramy polityki wdrażania niniejszego rozporządzenia. Komisja zapewnia spójność między pomocą a ramami polityki rozszerzenia.

Wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący i Komisja zapewniają koordynację działań zewnętrznych Unii i polityki rozszerzenia w ramach celów politycznych określonych w art. 3.

Komisja koordynuje programowanie w ramach niniejszego rozporządzenia przy odpowiednim zaangażowaniu ESDZ.

Ramy polityki rozszerzenia stanowią podstawę udzielania pomocy. [Popr. 49]

2. Programy i działania na podstawie niniejszego rozporządzenia uwzględniają kwestie zmiany klimatu, ochrony środowiska, **praw człowieka, zapobiegania konfliktom i ich rozwiązywania, migracji i przymusowych wysiedleń, bezpieczeństwa, spójności społecznej i regionalnej, ograniczania ubóstwa oraz** równouprawnienia płci, a także **w stosownych przypadkach** uwzględniają wzajemne powiązania między celami zrównoważonego rozwoju⁽²²⁾, tak aby propagować zintegrowane działania, które mogą przynosić dodatkowe korzyści i przyczyniać się do osiągnięcia licznych celów w sposób spójny. **Celem programów jest przeznaczenie co najmniej 16 % całkowitej puli środków finansowych na działania związane z celami klimatycznymi.** [Popr. 50]

3. Komisja i państwa członkowskie współpracują w celu zapewnienia spójności między pomocą udzielaną na podstawie IPA III a inną pomocą udzielaną przez Unię, państwa członkowskie oraz Europejski Bank Inwestycyjny i dokładają starań, by pomoc ta nie powiała się; zgodnie z ustalonymi zasadami wzmocnienia koordynacji operacyjnej w obszarze pomocy zewnętrznej i w celu harmonizacji ~~polityk~~ **strategii politycznych** i procedur, w szczególności międzynarodowych zasad skuteczności pomocy rozwojowej⁽²³⁾. Koordynacja obejmuje regularne konsultacje, częstą wymianę informacji w różnych fazach cyklu pomocy oraz spotkania z udziałem wszystkich zainteresowanych stron mające na celu koordynację pomocy oraz stanowi zasadniczy etap procesu programowania Unii i państw członkowskich. **W ramach pomocy należy dążyć do zgodności z unijną strategią na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, do efektywnego i sprawnego wdrażania funduszy, rozwiązań dotyczących zasady partnerstwa oraz do zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego.** [Popr. 51]

3a. Komisja współpracuje z beneficjentami w oparciu o zasadę partnerstwa. W partnerstwo zaangażowane są, w zależności od sytuacji, właściwe organy krajowe i lokalne oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego, co umożliwia im odgrywanie konstruktywnej roli na etapie planowania, wdrażania i monitorowania.

Komisja zachęca do koordynacji działań odpowiednich zainteresowanych stron. Pomoc w ramach IPA III prowadzi do zwiększenia zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które w stosownych przypadkach występują jako bezpośredni beneficjenci pomocy. [Popr. 52]

4. Współdziałając z państwami członkowskimi, Komisja podejmuje także niezbędne kroki w celu zapewnienia koordynacji i komplementarności z wielostronnymi i regionalnymi organizacjami i podmiotami, takimi jak organizacje międzynarodowe i instytucje finansowe, agencje oraz darczyńcy spoza UE.

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

⁽²³⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

Środa, 27 marca 2019 r.

ROZDZIAŁ III

~~WDRÓŻENIE~~ RAMY PROGRAMOWANIA I WYKONANIE [Popr. 53]

Artykuł 7

Ramy programowania IPA

1. ~~Pomoc w ramach IPA III opiera się na ramach programowania IPA w zakresie~~ **Niniejsze rozporządzenie uzupełniają ramy programowania IPA ustanawiające dalsze przepisy dotyczące sposobu** realizacji celów szczegółowych, o których mowa w art. 3. Ramy programowania IPA ustanawia Komisja ~~na czas trwania wieloletnich ram finansowych Unii w drodze aktów delegowanych zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.~~

Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu odpowiednie dokumenty programowe odpowiednio wcześniej przed rozpoczęciem okresu programowania. W dokumentach tych podaje się orientacyjne przydziały przewidziane na poszczególne segmenty tematyczne oraz – w stosownych przypadkach – dla danego kraju lub regionu, obejmujące oczekiwane wyniki i wybór ustaleń dotyczących pomocy. [Popr. 54]

1a. Parlament Europejski i Rada zatwierdzają roczne przydziały środków w granicach przewidzianych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027. [Popr. 55]

2. Ramy programowania IPA powinny w należyтым stopniu uwzględniać odpowiednie **rezolucje i stanowiska Parlamentu Europejskiego oraz** strategię krajową i ~~politykę sektorową~~ **politykę sektorową.** [Popr. 56]

Pomoc jest ukierunkowana i dostosowana do indywidualnej sytuacji beneficjentów wymienionych w załączniku I, z uwzględnieniem dalszych działań niezbędnych do spełnienia kryteriów członkostwa oraz zdolności tych beneficjentów. Zakres i intensywność pomocy są zróżnicowane w zależności od potrzeb, zaangażowania na rzecz reform i postępów w ich realizacji.

3. ~~Bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu~~ **Komisja przyjmuje** ramy programowania IPA ~~są przyjmowane przez Komisję w drodze aktu wykonawczego. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą sprawdzającą komitetu, o którym mowa w art. 16, w tym ustalenia mające na celu wprowadzenie zasady sprawiedliwego podziału, w drodze aktów delegowanych, zgodnie z art. 14. Ramy programowania IPA wygasają najpóźniej z dniem 30 czerwca 2025 r. Do 30 czerwca 2025 r. Komisja przyjmuje nowe ramy programowania IPA w oparciu o ocenę śródkresową; ramy te są spójne z pozostałymi instrumentami finansowania zewnętrznego oraz uwzględniają odpowiednie rezolucje Parlamentu Europejskiego. Komisja może również w razie potrzeby poddać wdrażanie ram programowania IPA przeglądowi, w szczególności w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w ramach polityki, o których mowa w art. 6, oraz z uwzględnieniem odpowiednich rezolucji Parlamentu Europejskiego.~~ [Popr. 57]

4. Komisja przyjmuje ramy programowania dla współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi zgodnie z art. 10 ust. 1 [rozporządzenia w sprawie EWT].

5. Ramy programowania IPA ~~zawierają wskaźniki służące~~ **opierają się na jasnych i weryfikowalnych wskaźnikach wykonania określonych w załączniku IV, służących** do oceny postępów w osiągnięciu przewidzianych w nich celów, **m.in. postępów i wyników w następujących obszarach:**

- a) **demokracja, praworządność oraz niezależny i skuteczny system wymiaru sprawiedliwości;**
- b) **prawa człowieka i podstawowe wolności, w tym prawa osób należących do mniejszości i grup szczególnie wrażliwych;**
- c) **równość płci i prawa kobiet;**
- d) **walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną;**
- e) **pojednanie, budowanie pokoju, stosunki dobrosąsiedzkie;**

Środa, 27 marca 2019 r.

- f) wolność mediów;
- g) przeciwdziałanie zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami określonymi w porozumieniu paryskim;

Komisja uwzględni w swoich sprawozdaniach rocznych postępy w odniesieniu do tych wskaźników.

Podejście oparte na wynikach stosowane na mocy niniejszego rozporządzenia jest przedmiotem regularnej wymiany poglądów na forum Parlamentu Europejskiego i Rady. [Popr. 123]

Artykuł 7a

Przegląd śródkresowy i ocena

1. Komisja przyjmuje nowe ramy programowania IPA w oparciu o ocenę śródkresową. Nie później niż w dniu 30 czerwca 2024 r. Komisja przedłoży sprawozdanie z oceny śródkresowej dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie z oceny śródkresowej obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. i ocenia wkład Unii w osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia za pomocą wskaźników pozwalających zmierzyć osiągnięte rezultaty, a także wszelkich ustaleń i wniosków dotyczących wpływu niniejszego rozporządzenia.

Parlament Europejski może wyrazić swoją opinię na temat tej oceny. Komisja i ESDZ organizują konsultacje z najważniejszymi zainteresowanymi stronami i beneficjentami, w tym z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Komisja i ESDZ w szczególności dbają o to, aby reprezentowane były grupy najbardziej zmarginalizowane.

Komisja ocenia również wpływ i skuteczność swoich działań w poszczególnych obszarach interwencji oraz skuteczność programowania, posiłkując się w tym celu ocenami zewnętrznymi. Komisja i ESDZ uwzględniają wnioski i opinie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące niezależnych ocen zewnętrznych. W ocenie okresowej analizuje się wyniki osiągnięte przez Unię w odniesieniu do celów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

2. W sprawozdaniu z oceny śródkresowej uwzględnia się także efektywność, wartość dodaną, funkcjonowanie uproszczonych i zmodernizowanych procedur finansowania zewnętrznego, spójność wewnętrzną i zewnętrzną, dalszą zasadność celów niniejszego rozporządzenia, komplementarność i efekty synergii między finansowanymi działaniami, wkład środków w spójne działania zewnętrzne Unii, a w odpowiednich przypadkach stopień świadomości opinii publicznej w krajach będących odbiorcami pomocy na temat wsparcia finansowego Unii.

3. Sprawozdanie z oceny śródkresowej jest przygotowywane w konkretnym celu, jakim jest usprawnienie stosowania pomocy finansowej Unii. Stanowi ono podstawę decyzji w zakresie przedłużania, zmiany lub zawieszania różnych rodzajów działań realizowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

4. Sprawozdanie z oceny śródkresowej zawiera również skonsolidowane informacje ze stosownych sprawozdań rocznych, dotyczące wszelkiego finansowania regulowanego niniejszym rozporządzeniem, w tym informacje o zewnętrznych dochodach przeznaczonych na określony cel oraz wkładach na rzecz funduszy powierniczych; zawiera również podział wydatków według kraju beneficjenta, wykorzystania instrumentów finansowych, zobowiązań i płatności.

5. Komisja przesyła swoje wnioski z ocen opatrzone uwagami Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i państwom członkowskim. Rezultaty uwzględnia się w projektowaniu programu i przydziale zasobów.

6. W proces oceny unijnego finansowania udzielanego na mocy niniejszego rozporządzenia Komisja włącza wszystkie właściwe zainteresowane strony, w tym również organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w stosownych przypadkach może dążyć do przeprowadzenia wspólnych ocen z państwami członkowskimi przy bliskiej współpracy z beneficjentami.

7. Komisja przedkłada sprawozdanie z oceny śródkresowej, o którym mowa w niniejszym artykule, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskami ustawodawczymi przewidującymi wprowadzenie do niniejszego rozporządzenia niezbędnych zmian.

8. Po zakończeniu stosowania niniejszego rozporządzenia, lecz nie później niż trzy lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową rozporządzenia na takich samych warunkach co ocenę śródkresową, o której mowa w niniejszym artykule. [Popr. 124]

Środa, 27 marca 2019 r.

Artykuł 7b

Zawieszenie pomocy

1. Jeżeli beneficjent nie przestrzega zasad demokracji, praworządności, dobrych rządów, nie szanuje praw człowieka ani podstawowych wolności, nie przestrzega norm bezpieczeństwa jądrowego, narusza zobowiązania podjęte w odpowiednich umowach zawartych z Unią lub daje się u niego zaobserwować ciągły regres w odniesieniu do co najmniej jednego kryterium kopenhaskiego, Komisja jest uprawniona, zgodnie z art. 14, do przyjęcia aktów delegowanych w celu zmiany załącznika I do niniejszego rozporządzenia, aby zawiesić lub częściowo zawiesić pomoc Unii. W przypadku częściowego zawieszenia wskazuje się programy, do których stosuje się zawieszenie.
2. Jeżeli Komisja stwierdzi, że powody uzasadniające zawieszenie pomocy przestały mieć zastosowanie, jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 14, w celu zmiany załącznika I, aby przywrócić pomoc Unii.
3. W przypadku częściowego zawieszenia pomoc Unii przeznaczona jest głównie na wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów niepaństwowych w związku z wdrażaniem środków mających na celu propagowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wspieranie demokratyzacji i dialogu w krajach partnerskich.
4. Podejmując decyzje, Komisja należy uwzględnić stosowne rezolucje Parlamentu Europejskiego. [Popr. 125]

Artykuł 7c

Zarządzanie

Horyzontalna grupa sterująca składająca się z przedstawicieli wszystkich odpowiednich służb Komisji i ESDZ, pod przewodnictwem wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela lub jego reprezentanta, odpowiada za sterowanie, koordynację i zarządzanie w odniesieniu do tego instrumentu podczas całego cyklu zarządzania w celu zapewnienia spójności, skuteczności, przejrzystości i rozliczalności całego zewnętrznego finansowania Unii. Wiceprzewodniczący / wysoki przedstawiciel dba o ogólną koordynację polityczną działań zewnętrznych Unii. W całym okresie trwania cyklu programowania, planowania i stosowania instrumentu wiceprzewodniczący / wysoki przedstawiciel i ESDZ współpracują z właściwymi komisarzami i służbami Komisji wytypowanymi na podstawie charakteru i celów przewidzianego działania, korzystając przy tym z ich wiedzy fachowej. Wiceprzewodniczący / wysoki przedstawiciel, ESDZ i Komisja przygotowują wszystkie wnioski w sprawie decyzji zgodnie z procedurami Komisji oraz przedkładają je celem zatwierdzenia.

Parlament Europejski jest w pełni zaangażowany na etapie projektowania, programowania, monitorowania i oceny instrumentów finansowania zewnętrznego w celu zagwarantowania kontroli politycznej, demokratycznego nadzoru i rozliczalności finansowania Unii w obszarze działań zewnętrznych. [Popr. 126]

Artykuł 8

Środki i metody wykonawcze

1. Pomoc w ramach IPA III jest wdrażana według metody zarządzania bezpośredniego lub według metody zarządzania pośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym poprzez roczne lub wieloletnie plany działania i środki, o których ~~czym~~ mowa w tytule II rozdział III [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej]. Do niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie tytuł II rozdział III [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej], z wyjątkiem art. 24 ust. 1 [kwalifikujące się osoby i podmioty] ~~rozdziale III a~~. [Popr. 63]

1a. Zarządzanie pośrednie może zostać cofnięte, jeżeli beneficjent nie jest w stanie lub nie chce zarządzać przyznanymi środkami finansowymi zgodnie z ustalonymi regułami, zasadami i celami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. W przypadku gdy beneficjent nie przestrzega zasad demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności lub narusza zobowiązania podjęte w odpowiednich umowach zawartych z Unią, Komisja może – w określonych obszarach polityki lub programach – powrócić od zarządzania pośredniego z tym beneficjentem do zarządzania pośredniego za pośrednictwem jednego lub większej liczby uprawnionych podmiotów innych niż beneficjent lub do zarządzania bezpośredniego. [Popr. 64]

1b. Komisja prowadzi dialog z Parlamentem Europejskim oraz bierze pod uwagę jego opinie w dziedzinach, w których Parlament realizuje własne programy pomocy, na przykład w zakresie budowania zdolności i obserwacji wyborów. [Popr. 65]

Środa, 27 marca 2019 r.

2. Na mocy niniejszego rozporządzenia plany działania mogą być przyjmowane na okres do siedmiu lat.

2a. Komisja w pełni angażuje Parlament Europejski w kwestie związane z planowaniem i wdrażaniem środków na podstawie niniejszego artykułu, w tym we wszelkie planowane istotne zmiany lub przydziały. [Popr. 66]

2b. Wypłata ogólnego lub sektorowego wsparcia budżetowego jest uzależniona od dokonania zadowalających postępów w osiągnięciu celów uzgodnionych z beneficjentem.

Komisja stosuje kryteria warunkowości wsparcia budżetowego określone w art. 23 ust. 4 rozporządzenia UE .../... [rozporządzenia w sprawie ISWMR]. Komisja podejmuje kroki w celu ograniczenia lub zawieszenia finansowania unijnego poprzez wsparcie budżetowe w przypadku systemowych nieprawidłowości w systemach zarządzania i kontroli lub niezadowalających postępów w realizacji celów uzgodnionych z beneficjentem.

Przywróceniu pomocy Komisji w następstwie zawieszenia, o którym mowa w niniejszym artykule, towarzyszy ukierunkowana pomoc dla krajowych instytucji audytowych. [Popr. 67]

Rozdział IIIa

Wykonanie [Popr. 68]

Artykuł 8a

Plany działania i środki

1. Komisja przyjmuje roczne lub wieloletnie plany działania lub środki. Środki te mogą przyjmować formę środków indywidualnych, środków specjalnych, środków wspierających lub nadzwyczajnych środków pomocy. Plany działania i środki uszczegółwiają – dla poszczególnych działań – wyznaczone cele, oczekiwane wyniki i główne działania, metody stosowania, budżet i wszelkie powiązane wydatki na wsparcie.

2. Plany działania opierają się na dokumentach programowych, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w ust. 3 i 4.

W razie potrzeby – przed przyjęciem rocznych lub wieloletnich programów działania lub po ich przyjęciu – pojedyncze działanie można przyjąć jako środek indywidualny. Środki indywidualne opierają się na dokumentach programowych, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w ust. 3, oraz innych należycie uzasadnionych przypadków.

W przypadku nieprzewidzianych potrzeb lub okoliczności, a także w przypadku gdy niemożliwe jest finansowanie z bardziej stosownych źródeł, Komisja może na podstawie art. 34 rozporządzenia ... [rozporządzenia w sprawie ISWMR] przyjąć akty delegowane określające środki specjalne, które nie opierają się na dokumentach programowych.

3. Do wykonywania działań szybkiego reagowania, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. b) rozporządzenia ... [rozporządzenia w sprawie ISWMR] można wykorzystywać roczne lub wieloletnie plany działania oraz środki indywidualne.

4. Komisja może przyjąć nadzwyczajne środki pomocy w odniesieniu do działań szybkiego reagowania, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. a) rozporządzenia ... [rozporządzenia w sprawie ISWMR].

5. Okres obowiązywania środków przyjętych na mocy art. 19 ust. 3 i 4 może wynosić do 18 miesięcy i może zostać przedłużony dwukrotnie o kolejne sześć miesięcy, maksymalnie do 30 miesięcy w przypadku wystąpienia obiektywnych i nieprzewidzianych przeszkód we wdrażaniu środka, pod warunkiem że kwota przewidziana na ten środek nie zostanie zwiększona.

W sytuacji przedłużającego się kryzysu i konfliktu Komisja może przyjąć drugi nadzwyczajny środek pomocy, na okres do 18 miesięcy. W należycie uzasadnionych przypadkach mogą zostać zastosowane dalsze środki, jeżeli ciągłość działania Unii na mocy niniejszego ustępu ma zasadnicze znaczenie i nie może zostać zapewniona za pomocą innych środków. [Popr. 69]

Środa, 27 marca 2019 r.

Artykuł 8b

Środki pomocy

1. Unijne finansowanie może obejmować wydatki na wsparcie przeznaczone na wykonanie instrumentu i realizację jego celów, w tym na wsparcie administracyjne związane z przygotowaniem, działaniami następczymi, monitorowaniem oraz działaniami w zakresie kontroli i oceny, niezbędnymi do wykonania, a także wydatki ponoszone przez siedzibę główną i delegatury Unii na wsparcie administracyjne potrzebne do programowania operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym działań informacyjnych i komunikacyjnych oraz systemów informatycznych dla przedsiębiorstw, a także do zarządzania nimi.
2. W przypadku gdy wydatki na wsparcie nie są uwzględnione w planach działania i środkach, o których mowa w art. 8c, Komisja przyjmuje, w stosownych przypadkach, środki wspierające. Unijne finansowanie w ramach środków wspierających może obejmować:
 - a) analizy, spotkania, działania informacyjne i uświadamiające, szkolenia, przygotowanie i wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk, działalność wydawniczą i wszelkie inne wydatki na pomoc administracyjną lub techniczną konieczne do programowania działań i zarządzania nimi, w tym opinie ekspertów zewnętrznych otrzymujących wynagrodzenie;
 - b) działania badawcze, innowacje i analizy dotyczące istotnych zagadnień oraz ich upowszechnianie;
 - c) wydatki związane z realizacją działań informacyjnych i komunikacyjnych, w tym na opracowanie strategii komunikacyjnych i komunikację instytucjonalną dotyczącą politycznych priorytetów Unii oraz ich eksponowanie. [Popr. 70]

Artykuł 8c

Przyjmowanie planów działania i środków

1. Komisja przyjmuje plany działania i środki w drodze decyzji zgodnie z rozporządzeniem finansowym.
2. Komisja uwzględni odpowiednie podejście polityczne Rady i Parlamentu Europejskiego do planowania i późniejszego stosowania takich planów działania i środków w celu zachowania spójności działań zewnętrznych Unii.

Komisja niezwłocznie informuje Parlament Europejski o planach działania i środkach planowanych zgodnie z niniejszym artykułem, w tym o zakładanych kwotach finansowych; informuje Parlament Europejski także o wszelkich istotnych zmianach lub przedłużeniu obowiązywania tej pomocy. Jak najwcześniej po przyjęciu lub istotnej modyfikacji środka, a najpóźniej w terminie jednego miesiąca od jego przyjęcia lub modyfikacji Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oraz przedstawia w ogólnym zarysie charakter przyjętego środka, powody jego przyjęcia, okres jego obowiązywania, jego kontekst, przeznaczony nań budżet oraz stopień komplementarności tego środka w stosunku do bieżących i planowanych działań pomocowych Unii. W przypadku nadzwyczajnych środków pomocowych Komisja wskazuje również, czy, w jakim zakresie i w jaki sposób zapewni ciągłość polityki wdrożonej w ramach pomocy nadzwyczajnej za pomocą średnio- i długoterminowych instrumentów pomocowych określonych w niniejszym rozporządzeniu.

3. Przed przyjęciem, zgodnie z art. 8a ust. 2, planów działania i środków, które nie opierają się na dokumentach programowych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 8a ust. 3 i 4, Komisja przyjmuje, zgodnie z art. 14, akt delegowany uzupełniający niniejsze rozporządzenie poprzez określenie szczegółowych celów do realizacji, oczekiwanych rezultatów, instrumentów, które mają zostać użyte, głównych działań oraz orientacyjnych przydziałów finansowych w odniesieniu do tych planów i środków.

Środa, 27 marca 2019 r.

4. Na poziomie działań prowadzona jest odpowiednia kontrola wpływu na prawa człowieka, kwestie społeczne i środowisko, w tym również pod kątem wpływu działań na zmianę klimatu i różnorodność biologiczną, zgodnie z mającymi zastosowanie aktami ustawodawczymi Unii, w tym dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE ⁽²⁴⁾ i dyrektywą Rady 85/337/EWG ⁽²⁵⁾, w stosownych przypadkach łącznie z oceną oddziaływania na środowisko w odniesieniu do działań, które mogą mieć wpływ na środowisko, w szczególności w przypadku nowych, dużych działań infrastrukturalnych.

Dodatkowo przeprowadza się oceny skutków *ex ante* poświęcone oddziaływaniu na prawa człowieka, kwestie dotyczące płci oraz kwestie społeczne i pracownicze, a także analizę konfliktu i ocenę ryzyka.

W stosownych przypadkach w toku wykonywania programów sektorowych przeprowadza się strategiczne oceny oddziaływania na prawa człowieka, kwestie społeczne i środowisko. Komisja dba o udział zainteresowanych stron w przeprowadzaniu takich ocen oraz o publiczny dostęp do ich wyników. [Popr. 71]

Artykuł 8d

Metody współpracy

1. Finansowanie w ramach Instrumentu realizowane jest przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem finansowym: albo bezpośrednio przez Komisję, delegatury Unii i agencje wykonawcze, albo pośrednio przez każdy podmiot wymieniony w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Finansowanie w ramach instrumentu może być również udzielane za pomocą wpłat na rzecz funduszy międzynarodowych, regionalnych lub krajowych, takich jak fundusze utworzone lub zarządzane przez EBI, państwa członkowskie, kraje i regiony partnerskie lub organizacje międzynarodowe, lub innych darczyńców.
3. Podmioty wymienione w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego oraz w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ... [rozporządzenia w sprawie ISWMR] wypełniają swoje obowiązki sprawozdawcze zgodnie z art. 155 rozporządzenia finansowego w trybie rocznym. Wymogi sprawozdawczości wobec każdego z tych podmiotów są określone w ramowej umowie o partnerstwie, umowie o przyznaniu wkładu, umowie dotyczącej gwarancji budżetowych lub umowie finansowej.
4. Działania finansowane w ramach niniejszego Instrumentu mogą być realizowane z wykorzystaniem współfinansowania równoległego lub wspólnego.
5. W przypadku współfinansowania równoległego działanie zostaje podzielone na kilka wyraźnie identyfikowalnych elementów, które są osobno finansowane przez poszczególnych partnerów przekazujących współfinansowanie w sposób każdorazowo umożliwiającą określenie końcowego przeznaczenia środków.
6. W przypadku współfinansowania wspólnego łączne koszty działania dzieli się między partnerów współfinansujących, a zasoby trafiają do jednej puli, tak że nie można określić źródła finansowania poszczególnych zadań realizowanych w ramach danego działania.
7. Współpraca między Unią a jej partnerami może przyjąć między innymi formę:
 - a) uzgodnień trójstronnych, na mocy których Unia koordynuje wspólnie z państwami trzecimi swój fundusz pomocy na rzecz kraju lub regionu partnerskiego;
 - b) środków współpracy administracyjnej, takich jak partnerstwo między instytucjami publicznymi, organami władz lokalnych, krajowymi organami publicznymi lub podmiotami prawa prywatnego, którym powierzono zadania użyteczności publicznej, danego państwa członkowskiego a podmiotami kraju lub regionu partnerskiego, a także środków współpracy z udziałem ekspertów z sektora publicznego oddelegowanych przez państwa członkowskie oraz ich władze regionalne i lokalne;

⁽²⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (tekst jednolity) (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

⁽²⁵⁾ Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L 175 z 5.7.1985, s. 40).

Środa, 27 marca 2019 r.

- c) udziału w niezbędnych kosztach zawiązania partnerstwa publiczno-prywatnego i zarządzania nim, w tym wsparcia szerokiego udziału przez ustanowienie niezależnego, zewnętrznego organu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, odpowiedzialnego za ocenę i monitorowanie tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych;
- d) programów wspierania polityki sektorowej, w ramach których Unia udziela wsparcia na rzecz realizacji programów sektorowych krajów partnerskich;
- e) udziału w kosztach uczestnictwa państw w unijnych programach i działaniach realizowanych przez agencje i organy unijne, a także organy lub osoby upoważnione do wdrażania działań szczególnych w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, zgodnie z tytułem V Traktatu o Unii Europejskiej;
- f) dotacji na spłatę odsetek. [Popr. 72]

Artykuł 8e

Formy unijnego finansowania i metody stosowania

1. Unijne finansowanie może być udzielane z wykorzystaniem rodzajów finansowania przewidzianych w rozporządzeniu finansowym, a w szczególności:

- a) dotacji;
- b) zamówień na usługi, dostawy lub roboty budowlane;
- c) wsparcia budżetowego;
- d) wpłat na rzecz funduszy powierniczych utworzonych przez Komisję, zgodnie z art. 234 rozporządzenia finansowego;
- e) instrumentów finansowych;
- f) gwarancji budżetowych;
- g) łączenia instrumentów;
- h) redukcji długu w kontekście uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym programów redukcji zadłużenia;
- i) pomocy finansowej;
- j) ekspertów zewnętrznych otrzymujących wynagrodzenie.

2. Współpracując z zainteresowanymi podmiotami z krajów partnerskich, Komisja uwzględnia ich specyfikę, w tym potrzeby i sytuację – przy określaniu warunków finansowania, rodzajów wkładów, warunków udzielania dotacji i przepisów administracyjnych dotyczących zarządzania nimi – w celu dotarcia do jak najszerszego grona tych podmiotów i jak najlepszego spełnienia ich oczekiwań. W takiej ocenie bierze się pod uwagę warunki dla znaczącego udziału i zaangażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów, w szczególności lokalnego społeczeństwa obywatelskiego. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym zachęca się do stosowania warunków szczególnych, takich jak umowy o partnerstwie, zezwolenia na udzielanie wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich, bezpośrednie udzielanie dotacji lub zaproszenia do składania ofert z zastosowaniem kryteriów kwalifikowalności, lub też stosowanie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych i finansowania według stawek zryczałtowanych, a także finansowania niepowiązanego z kosztami, jak przewidziano w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Takie różne formy zapewniają przejrzystość, identyfikowalność i innowacyjność. Należy wspierać współpracę między lokalnymi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi, aby wzmocnić potencjał lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w dążeniu do jego pełnego udziału w programach rozwojowych.

Środa, 27 marca 2019 r.

3. Poza przypadkami, o których mowa w art. 195 rozporządzenia finansowego, procedurę bezpośredniego udzielania dotacji można zastosować w odniesieniu do:

- a) dotacji o niskiej wartości dla obrońców praw człowieka oraz mechanizmów ochrony zagrożonych obrońców praw człowieka, na finansowanie pilnych działań ochronnych, w stosownych przypadkach bez potrzeby współfinansowania, jak również mediatorów i innych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanych w dialog dotyczący kryzysu i konfliktów zbrojnych, rozwiązywanie konfliktów, pojednanie i budowanie pokoju;
- b) dotacji, w stosownych przypadkach bez potrzeby współfinansowania, na finansowanie działań w skrajnie trudnych warunkach, w których opublikowanie zaproszenia do składania wniosków byłoby niestosowne, w tym w sytuacjach, w których występują poważne braki w zakresie praw podstawowych, zagrożenia dla instytucji demokratycznych, eskalacja kryzysu lub konflikt zbrojny, w których bezpieczeństwo ludzkie jest najbardziej zagrożone lub w których organizacje praw człowieka, obrońcy praw człowieka, jak również mediatorzy i inne podmioty społeczeństwa obywatelskiego zaangażowane w dialog związany z kryzysem lub konfliktem zbrojnym, pojednanie i budowanie pokoju działają w najtrudniejszych warunkach. Kwota tych dotacji nie może przekroczyć 1 000 000 EUR i jest udzielana na okres nieprzekraczający 18 miesięcy, który można przedłużyć o dodatkowe 12 miesięcy w razie wystąpienia obiektywnych i nieprzewidzianych przeszkód w stosowaniu dotacji;
- c) dotacji na rzecz Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, Global Campus, Wspólnego Centrum Uniwersytetów Europejskich na rzecz Praw Człowieka i Demokracji, które oferuje europejski program studiów magisterskich w dziedzinie praw człowieka i demokracji, a także na rzecz powiązanej z nim sieci uczelni oferujących programy studiów podyplomowych w dziedzinie praw człowieka, w tym stypendia dla studentów, naukowców, nauczycieli i obrońców praw człowieka z państw trzecich.
- d) małych projektów zgodnie z art. 23a rozporządzenia ... [rozporządzenia w sprawie ISWMR].

Podstawą wsparcia budżetowego, o którym mowa w ust. 1 lit. c), w tym udzielanego przy zastosowaniu umów o realizację reformy sektorowej, jest odpowiedzialność państwa, wzajemna rozliczalność i wspólne zobowiązanie się do przestrzegania powszechnych wartości, demokracji, praw człowieka, równouprawnienia płci, włączenia społecznego, rozwoju społecznego i rządów prawa, a jego celem jest wzmocnienie partnerstwa między Unią a krajami partnerskimi. Wsparcie to obejmuje wzmocniony dialog polityczny, rozwój zdolności i lepsze zarządzanie, a także stanowi uzupełnienie wysiłków podejmowanych przez partnerów na rzecz gromadzenia większej ilości środków i lepszego ich wydawania w celu wsparcia zrównoważonego wzrostu społeczno-gospodarczego sprzyjającego włączeniu i przynoszącego korzyści wszystkim obywatelom, tworzenia miejsc pracy, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, zmniejszania nierówności i eliminacji ubóstwa, z należytym uwzględnieniem lokalnej gospodarki, praw środowiskowych i społecznych.

Każda decyzja o zapewnieniu wsparcia budżetowego opiera się na strategiach wsparcia budżetowego ustalonych przez Unię, jasnym zestawie kryteriów kwalifikowalności oraz dokładnej ocenie ryzyka i korzyści. Jednym z kluczowych czynników warunkujących taką decyzję jest ocena zaangażowania krajów partnerskich na rzecz demokracji, praw człowieka i praworządności oraz ocena dotychczasowych wyników i postępów w tym zakresie.

4. Wsparcie budżetowe musi być zróżnicowane, tak aby lepiej odpowiadało sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej danego kraju partnerskiego, z uwzględnieniem sytuacji niestabilności.

Udzielając wsparcia budżetowego zgodnie z art. 236 rozporządzenia finansowego, Komisja jasno określa i monitoruje kryteria warunkowości w zakresie wsparcia budżetowego, w tym postępy w reformach i przejrzystość, a także wspiera rozwój parlamentarnej zdolności w dziedzinie kontroli i audytu krajowego, udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego w monitorowaniu, zapewnienie zwiększonej przejrzystości i publicznego dostępu do informacji oraz rozwój silnych systemów zamówień publicznych, które wspierają rozwój lokalnej gospodarki i lokalnych przedsiębiorstw.

5. Wypłata środków pochodzących ze wsparcia budżetowego odbywa się w oparciu o wskaźniki wykazujące dokonanie zadowalających postępów w osiąganiu celów uzgodnionych z krajem partnerskim.

Środa, 27 marca 2019 r.

6. Instrumenty finansowe w ramach niniejszego rozporządzenia mogą przyjmować formy takie jak pożyczki, gwarancje, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, udziały, a także instrumenty podziału ryzyka, w miarę możliwości i zgodnie z zasadami określonymi w art. 209 ust. 1 rozporządzenia finansowego, pod kierownictwem EBI, wielostronnej europejskiej instytucji finansowej takiej jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, lub dwustronnej europejskiej instytucji finansowej, np. dwustronnych banków rozwoju, ewentualnie w połączeniu z dodatkowymi innymi formami wsparcia finansowego, zarówno ze strony państw członkowskich, jak i stron trzecich.

Wkłady na rzecz instrumentów finansowych Unii w ramach niniejszego rozporządzenia mogą być dokonywane przez państwa członkowskie oraz wszelkie podmioty, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.

7. Do celów stosowania i celów sprawozdawczych te instrumenty finansowe mogą zostać połączone w grupy instrumentów finansowych.

8. Komisja i ESDZ nie podejmują nowych lub ponownych działań z podmiotami zarejestrowanymi lub mającymi siedzibę w jurysdykcjach, które uznano w ramach odnośnej polityki unijnej za niechętne współpracy lub które wskazano jako państwa trzecie wysokiego ryzyka zgodnie z art. 9 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849⁽²⁶⁾ lub które nie zachowują rzeczywistej zgodności z unijnymi lub uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym normami podatkowymi dotyczącymi przejrzystości i wymiany informacji.

9. Unijne finansowanie nie generuje szczególnych podatków, ceł ani opłat i nie stwarza obowiązku ich pobierania.

10. Podatki, cła i opłaty nałożone przez kraje partnerskie mogą spełniać kryteria kwalifikowalności do finansowania w ramach niniejszego rozporządzenia. [Popr. 73]

Artykuł 8f

Przeniesienia, roczne raty, środki na zobowiązania i przychody wygenerowane przez instrumenty finansowe

1. Oprócz zastosowania przepisów art. 12 ust. 2 rozporządzenia finansowego środki na zobowiązania i płatności w ramach niniejszego rozporządzenia zostają automatycznie przeniesione i można z nich korzystać do dnia 31 grudnia w kolejnym roku budżetowym. Przeniesione kwoty wykorzystuje się w kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności.

Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje na temat środków, które zostały automatycznie przeniesione, w tym powiązanych kwot, zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia finansowego.

2. Poza przepisami przewidzianymi w art. 15 rozporządzenia finansowego, dotyczącymi ponownego udostępniania środków, środki na zobowiązania i płatności odpowiadające kwocie umorzeń dokonanych w wyniku całkowitego lub częściowego niewykonania działania na podstawie niniejszego rozporządzenia są ponownie udostępnione na rzecz pierwotnej linii budżetowej.

Odesłania do art. 15 rozporządzenia finansowego w art. 12 ust. 1 lit. b) rozporządzenia ustanawiającego wieloletnie ramy finansowe należy rozumieć jako uwzględniające odesłanie do niniejszego ustępu do celów niniejszego rozporządzenia.

3. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na okres kilku lat na roczne raty, zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

⁽²⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73–117).

Środa, 27 marca 2019 r.

Do tych wieloletnich działań nie ma zastosowania art. 114 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia finansowego. Komisja automatycznie umarza każdą część zobowiązania budżetowego dla danego działania, która do dnia 31 grudnia piątego roku następującego po roku, w którym zaciągnięto zobowiązanie budżetowe, nie została wykorzystana do celów płatności zaliczkowych lub płatności okresowych lub w odniesieniu do której nie przedstawiono żadnej poświadczonej deklaracji wydatków ani żadnego wniosku o płatność.

Ust. 2 niniejszego artykułu ma również zastosowanie do rocznych rat.

4. W drodze odstępstwa od art. 209 ust. 3 rozporządzenia finansowego spłaty należności i przychody generowane przez instrumenty finansowe zostają przeznaczone na cele pierwotnej linii budżetowej jako wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel po odliczeniu kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie. Co pięć lat Komisja przeprowadza analizę wkładu, jaki istniejące instrumenty finansowe wniosły w osiągnięcie unijnych celów, oraz skuteczności tych instrumentów finansowych. [Popr. 74]

Artykuł 9

Współpraca transgraniczna

1. Na programy współpracy transgranicznej między beneficjentami wymienionymi w załączniku I a państwami członkowskimi przydziela się orientacyjnie, zgodnie z ich potrzebami i priorytetami, maksymalnie 3 % puli środków finansowych.
2. Stopa dofinansowania unijnego na poziomie każdego priorytetu nie przekracza 85 % wydatków kwalifikowalnych w ramach programu współpracy transgranicznej. W odniesieniu do pomocy technicznej poziom unijnego współfinansowania wynosi 100 %.
3. Poziom płatności zaliczkowych na współpracę transgraniczną z państwami członkowskimi określa program prac odpowiednio do potrzeb beneficjentów wymienionych w załączniku I i może przekroczyć odsetek, o którym mowa w art. 49 rozporządzenia w sprawie europejskiej współpracy terytorialnej.
4. W przypadku wstrzymania programów współpracy transgranicznej zgodnie z art. 12 [rozporządzenia w sprawie EWT], wsparcie dla przerwanych programów, które pozostaje dostępne na mocy niniejszego rozporządzenia może być wykorzystane w celu finansowania innych działań kwalifikujących się do objęcia niniejszym rozporządzeniem. **W przypadku braku działań kwalifikujących się do objęcia finansowaniem w bieżącym roku możliwe jest przeniesienie środków na kolejny rok.** [Popr. 75]

ROZDZIAŁ IV

KWALIFIKOWALNOŚĆ I INNE PRZEPISY SZCZEGÓLNE

Artykuł 10

Kwalifikowalność do finansowania w ramach IPA III

1. Do finansowania w ramach IPA III kwalifikują się oferenci, wnioskodawcy i kandydaci z następujących krajów:
 - a) państw członkowskich, beneficjentów wymienionych w załączniku I do niniejszego rozporządzenia, stron Porozumienia w sprawie Europejskiego Obszaru Gospodarczego i krajów ujętych w załączniku I do rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej [państwa regionu sąsiedztwa europejskiego], oraz
 - b) krajów, którym Komisja przyznaje dostęp do pomocy zewnętrznej na zasadzie wzajemności. Dostęp na zasadzie wzajemności można przyznać na czas określony nie krótszy niż jeden rok, pod warunkiem że dane państwo uzna, na równych warunkach, kwalifikowalność podmiotów z Unii i krajów kwalifikujących się na mocy niniejszego rozporządzenia. Komisja decyduje o przyznaniu dostępu na zasadzie wzajemności po odbyciu konsultacji z zainteresowanym krajem odbiorcą pomocy lub krajami odbiorcami pomocy.

Środa, 27 marca 2019 r.

ROZDZIAŁ V
GWARANCJA EFZR+ I GWARANCJE BUDŻETOWE

Artykuł 11
Instrumenty finansowe i gwarancja dla działań zewnętrznych

1. Beneficjenci wymienieni w załączniku I kwalifikują się do objęcia Europejskim Funduszem na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus (EFZR+) oraz gwarancją dla działań zewnętrznych, zgodnie z przepisami tytułu II rozdział IV [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej]. W tym celu w ramach IPA III dokonuje się wkładu finansowego na rzecz tworzenia rezerw na gwarancję dla działań zewnętrznych, o której mowa w art. 26 [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej] proporcjonalnie do inwestycji dokonanych na rzecz beneficjentów wymienionych w załączniku I.

ROZDZIAŁ VI
MONITOROWANIE I **SPRAWOZDAWCZOŚĆ**, OCENA I KOMUNIKACJA [Popr. 76]

Artykuł 12
Monitorowanie, kontrola, ocena i ochrona interesów finansowych Unii

1. Do niniejszego rozporządzenia w zakresie monitorowania, sprawozdawczości i oceny ma zastosowanie tytuł II rozdział V [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej].
2. Wskaźniki służące monitorowaniu ~~wdrażania~~ **wykonania** i postępów w realizacji IPA III w odniesieniu do celów szczegółowych określonych w art. 3 przedstawiono w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia. [Popr. 77]
3. Do współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi stosuje się wskaźniki, o których mowa w art. 33 [rozporządzenia w sprawie EWT].
4. Poza wskaźnikami określonymi w załączniku IV ramy wyników pomocy z IPA III uwzględniają sprawozdania dotyczące procesu rozszerzenia **i przeprowadzone przez Komisję oceny programów reform gospodarczych**. [Popr. 78]

4a. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania z oceny śródkresowej i oceny końcowej, o których mowa w art. 32 rozporządzenia UE .../... [rozporządzenia w sprawie ISWMR]. Sprawozdania te są publikowane przez Komisję. [Popr. 79]

5. Poza przepisami art. 129 rozporządzenia finansowego dotyczącymi ochrony interesów finansowych Unii, w ramach zarządzania pośredniego beneficjenci ~~wymienieni w załączniku I~~ niezwłocznie zgłaszają Komisji nieprawidłowości, w tym nadużycia finansowe będące przedmiotem pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego, oraz regularnie informuje ją o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych. Zgłoszenia dokonuje się drogą elektroniczną, za pośrednictwem ustanowionego przez Komisję systemu zarządzania nieprawidłowościami. **Komisja wspiera rozwój kontroli parlamentarnej i zdolności audytu w państwach beneficjentach oraz zwiększoną przejrzystość i publiczny dostęp do informacji. Komisja, Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa/ Wiceprzewodniczący Komisji, a w szczególności delegatury Unii w państwach beneficjentach, dbają o to, by wszystkie środki finansowe w ramach zarządzania pośredniego były przydzielane w sposób przejrzysty, odpolityczniony i nieczęściowy, a także zapewniający sprawiedliwy podział, odzwierciedlający potrzeby regionów i gmin.** [Popr. 80]

Środa, 27 marca 2019 r.

ROZDZIAŁ VII
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 13
Przekazanie uprawnień

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 14 w celu zmiany załączników II, III i IV do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 14
Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 7 ust. 3, art. 7a, art. 7b ust. 1 i 2, art. 8c ust. 3, art. 13 i art. 15, powierza się Komisji. [Popr. 128]
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 13, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 13 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 14 a
Demokratyczna rozliczalność

1. *Aby wzmocnić dialog między instytucjami i służbami Unii, w szczególności między Parlamentem Europejskim, Komisją i ESDZ, zwiększyć ogólną spójność wszystkich instrumentów finansowania zewnętrznego oraz zapewnić większą przejrzystość i rozliczalność, a także usprawnić przyjmowanie aktów i środków przez Komisję, Parlament Europejski może zaprosić Komisję i ESDZ do wystąpienia przed nim w celu omówienia strategicznego ukierunkowania i wytycznych dotyczących programowania na podstawie niniejszego rozporządzenia. Dialog ten może mieć miejsce przed przyjęciem aktów delegowanych i projektu budżetu rocznego przez Komisję lub, na wniosek Parlamentu Europejskiego, Komisji lub ESDZ, na zasadzie ad hoc w świetle istotnych zmian politycznych.*
2. *Jeżeli ma dojść do dialogu, o którym mowa w ust. 1, Komisja i ESDZ przedstawiają Parlamentowi Europejskiemu wszelkie istotne dokumenty związane z tym dialogiem. W przypadku dialogu w sprawie budżetu rocznego zapewnia się skonsolidowane informacje dotyczące wszystkich planów działania i środków przyjętych lub zaplanowanych zgodnie z art. 8, informacje dotyczące współpracy w poszczególnych krajach, regionach i obszarach tematycznych oraz stosowania działań szybkiego reagowania, rezerwy na nowe wyzwania i priorytety oraz gwarancji na działania zewnętrzne.*
3. *Komisja i ESDZ w jak największym stopniu uwzględniają stanowisko wyrażone przez Parlament Europejski. W przypadku gdy Komisja lub ESDZ nie uwzględnią stanowiska Parlamentu Europejskiego, przedstawiają należyte uzasadnienie.*

Środa, 27 marca 2019 r.

4. Komisja i ESDZ, w szczególności za pośrednictwem grupy sterującej zgodnie z art. 7c, są odpowiedzialne za informowanie Parlamentu Europejskiego o stanie stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności o bieżących środkach, działaniach i wynikach. [Popr. 82]

Artykuł 15

Przyjęcie dalszych przepisów wykonawczych **[Popr. 83]**

1. Przepisy szczególne ustanawiające jednolite warunki wdrożenia niniejszego rozporządzenia, w szczególności dotyczące struktur, które mają być ustanowione w ramach przygotowań do przystąpienia oraz dotyczące pomocy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16 w drodze aktów delegowanych. **[Popr. 84]**

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. **Komisja przyjmuje plany działania i środki w drodze decyzji zgodnie z rozporządzeniem finansowym. [Popr. 85]**

Artykuł 16

Komitet

1. Komisję wspiera komitet („Komitet Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej”). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, jeżeli przed upływem terminu na wydanie opinii zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniosą o to zwykłą większością głosów jego członkowie.

3. Obserwator z EBI bierze udział w posiedzeniach Komitetu, na których omawiane są sprawy dotyczące EBI.

4. Komitet IPA III wspiera Komisję i jest również uprawniony do przyjmowania aktów prawnych i zobowiązań na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1085/2006, rozporządzenia 231/2014 i do wykonania art. 3 rozporządzenia (WE) nr 389/2006.

5. Komitet IPA III nie jest właściwy do dokonywania wkładów na rzecz programu Erasmus+ zgodnie z art. 5 ust. 3. **[Popr. 86]**

Artykuł 17

Informacja, komunikacja, **widoczność** i promocja **[Popr. 87]**

1. Zastosowanie ma art. 36 i 37 [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej] **Przy udzielaniu pomocy finansowej na podstawie niniejszego rozporządzenia Komisja, Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa/ Wiceprzewodniczący Komisji, a w szczególności delegatury Unii w państwach beneficjentach, podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia widoczności wsparcia finansowego Unii, w tym monitorują przestrzeganie tych wymogów przez odbiorców. Działania finansowane w ramach IPA podlegają wymogom określonym w podręczniku dotyczącym informowania o działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej i ich eksponowania. Komisja przyjmuje wytyczne dotyczące projektów finansowanych przez Unię w zakresie eksponowania i informowania dla każdego beneficjenta. [Popr. 88]**

1a. **Komisja podejmuje działania w celu wzmocnienia strategicznej komunikacji i dyplomacji publicznej na rzecz informowania o wartościach Unii oraz podkreślania wartości dodanej wsparcia Unii. [Popr. 89]**

1b. **Beneficjenci finansowania unijnego uznają pochodzenie finansowania unijnego i zapewniają jego odpowiednią widoczność przez:**

a) **umieszczenie oświadczenia podkreślającego wsparcie otrzymane z Unii w widoczny sposób w dokumentach i materiałach informacyjnych dotyczących wdrażania funduszy, w tym na oficjalnej stronie internetowej, o ile taka istnieje; oraz**

b) **promowanie działań i ich wyników poprzez udzielanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.**

Środa, 27 marca 2019 r.

Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne w związku z niniejszym rozporządzeniem, określonymi w nim działaniami oraz uzyskanymi wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na niniejsze rozporządzenie przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile priorytety te są bezpośrednio związane z celami, o których mowa w art. 3 oraz w załącznikach II i III. [Popr. 90]

Artykuł 18

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z rozporządzeniem 231/2014 [IPA II] oraz rozporządzeniem (WE) nr 1085/2006 [IPA], które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia. Do tych działań stosuje się tytuł II rozdział III [rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej], dawnej objęty rozporządzeniem 236/2014, z wyjątkiem art. 24 ust. 1.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na IPA III można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między IPA III a środkami przyjętymi w ramach poprzedniego programu, IPA II.
3. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 2, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [...] [dwudziestego dnia] po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r. **do dnia 31 grudnia 2027 r.** [Popr. 91]

1. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

Środa, 27 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK I

Albania

Bośnia i Hercegowina

Islandia

Kosowo (*)

Czarnogóra

Serbia

Turcja

~~była jugosłowiańska~~ republika Macedonii **Północnej** [Popr. 129]

(*) Użycie tej nazwy pozostaje bez uszczerbku dla stanowisk w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244/1999 oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Środa, 27 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK II

Priorytety tematyczne pomocy

Pomoc może być przeznaczona, stosownie do przypadku, na poniższe priorytety tematyczne.

- a) Tworzenie na wczesnym etapie instytucji niezbędnych do zapewnienia praworządności i propagowanie ich prawidłowego funkcjonowania. Działania w tej dziedzinie mają na celu **rozdział władzy**, utworzenie niezależnych, odpowiedzialnych i skutecznych systemów sądowych, w tym przejrzystych i opartych na kryteriach merytorycznych systemów rekrutacji, systemów oceny i awansu oraz skutecznych procedur dyscyplinarnych w przypadku nadużyć, jak również upowszechnianie współpracy sądowej; zapewnienie ~~solidnych~~ **odpowiednich** systemów ochrony granic, zarządzania przepływami migracyjnymi i udzielania azylu osobom potrzebującym pomocy; opracowanie skutecznych narzędzi zapobiegania przestępczości zorganizowanej, handlowi ludźmi, przemytowi migrantów, **handlowi narkotykami**, praniu pieniędzy/finansowaniu terroryzmu i korupcji oraz zwalczania tych zjawisk; propagowanie i ~~ochrona~~ **ochronę** praw człowieka, praw osób należących do mniejszości, w tym praw podstawowych Romów, jak również lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych, w tym wolności mediów i ochrony danych. [Popr. 92]
- b) Reformowanie administracji publicznej zgodnie z zasadami administracji publicznej. Działania w tej dziedzinie mają na celu: wzmocnienie ram reform administracji publicznej; poprawę planowania strategicznego oraz inkluzywnej i opartej na dowodach polityki oraz wprowadzania zmian legislacyjnych; większą profesjonalizację i depolityzację służby cywilnej, zakorzenienie zasad merytokracyjnych; propagowanie przejrzystości i rozliczalności; udoskonalenie jakości i sposobu świadczenia usług, w tym wprowadzenie odpowiednich procedur administracyjnych oraz stosowanie administracji elektronicznej ukierunkowanej na obywateli; udoskonalenie zarządzania finansami publicznymi i opracowywanie wiarygodnych statystyk.
- c) Wzmocnienie zarządzania gospodarczego. Działania mają na celu wspieranie udziału w programie reform gospodarczych i systematycznej współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowanymi w odniesieniu do kwestii podstawowych polityki gospodarczej **oraz wzmocnienie wielostronnych instytucji gospodarczych**. Zwiększenie zdolności w zakresie umacniania stabilności makroekonomicznej **i spójności społecznej** oraz wspieranie postępów w kierunku **zrównoważonego rozwoju i** stworzenia funkcjonującej gospodarki rynkowej, która radzi sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi wewnątrz Unii. [Popr. 93]
- d) Wzmocnienie zdolności Unii i jej partnerów w zakresie zapobiegania konfliktom, budowania pokoju i **stosunków dobrosąsiedzkich oraz** reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe, w tym poprzez wczesne ostrzeżenie oraz analizy ryzyka wystąpienia konfliktu; propagowanie tworzenia sieci kontaktów między ludźmi, pojednania, **rozliczalności, międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości**, budowania pokoju i środków budowy zaufania, **w tym ustanowienie regionalnej komisji ds. ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych naruszeń praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii (RECOM), a także** wspieranie budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju, **zwiększenie zdolności w zakresie cyberbronny i komunikacji strategicznej w celu wspierania systematycznego ujawniania dezinformacji**. [Popr. 94]
- e) Zwiększenie zdolności, **niezależności i pluralizmu** organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji partnerów społecznych, w tym stowarzyszeń zawodowych, u beneficjentów ~~wymienionych w załączniku I~~, oraz zachęcanie do tworzenia sieci kontaktów na wszystkich szczeblach między organizacjami mającymi siedzibę w Unii a organizacjami beneficjentów ~~wymienionych w załączniku I~~, co umożliwi ich zaangażowanie w skuteczny dialog z podmiotami publicznymi i prywatnymi. **Należy dążyć do tego, by pomoc była dostępna dla jak najszerszego grona organizacji w państwach beneficjentach**. [Popr. 95]
- f) Propagowanie dostosowania się przez kraje partnerskie do zasad, norm, obszarów polityki i praktyk Unii, w tym zasad WPZiB, **zasad dotyczących zamówień publicznych i** pomocy państwa. [Popr. 96]

Środa, 27 marca 2019 r.

- g) Zwiększenie dostępu do kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie – oraz podniesienie ich jakości – na wszystkich poziomach i wsparcie sektora kultury i sektora kreatywnego **oraz sektora sportu**. Działania w tej dziedzinie mają na celu: propagowanie równego dostępu do wysokiej jakości, **włączającej i opartej na społeczności** wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz kształcenia podstawowego i średniego, **poprawę świadczenia usług pozwalających na nabycie podstawowych umiejętności**; zwiększenie osiągnięć edukacyjnych, ograniczenie wczesnego kończenia nauki i poprawę kształcenia nauczycieli. **wzmocnienie pozycji dzieci i młodzieży oraz umożliwienie im pełnego wykorzystania ich potencjału**. Rozwój systemów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz propagowanie systemów uczenia się poprzez praktyki w miejscu pracy w celu ułatwienia wchodzenia na rynek pracy; poprawę jakości i przydatności szkolnictwa wyższego; zachęcanie do działalności w ramach stowarzyszeń absolwentów; poprawę dostępu do uczenia się przez całe życie **i aktywności fizycznej** oraz wspieranie inwestycji w infrastrukturę edukacyjno-szkoleniową **i sportową**, w szczególności z myślą o zmniejszeniu dysproporcji terytorialnych i sprzyjaniu edukacji wolnej od segregacji, w tym za pomocą technologii cyfrowych. [Popr. 97]
- h) Sprzyjanie tworzeniu zatrudnienia o wysokiej jakości i dostępowi do rynku pracy. Działania w tej dziedzinie mają na celu: Działania w tej dziedzinie mają na celu: zaradzenie wysokiej stopie bezrobocia i bierności przez wspieranie trwałej integracji na rynku pracy, w szczególności ludzi młodych (zwłaszcza młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się), kobiet, osób długotrwale bezrobotnych i wszystkich słabo reprezentowanych grup. Działania powinny przyczyniać się do tworzenia miejsc pracy o dobrej jakości i wspierać skuteczne egzekwowanie przepisów **i uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym** standardów prawa pracy na całym terytorium, **w tym poprzez wspieranie przestrzegania podstawowych zasad i praw, o których mowa w Europejskim filarze praw socjalnych**. Inne kluczowe obszary interwencji to: wspieranie równości płci, propagowanie zatrudnialności i wydajności, zdolność przystosowywania się pracowników i przedsiębiorstw do zmian, ustanowienie trwałego dialogu społecznego, modernizacja i wzmocnienie instytucji rynku pracy, takich jak publiczne służby zatrudnienia i inspekcje pracy. [Popr. 98]
- i) Propagowanie ochrony społecznej i włączenia społecznego oraz zwalczanie biedy. Działania w tej dziedzinie mają na celu zmodernizowanie systemów zabezpieczenia społecznego w celu zapewnienia wydajnej, skutecznej i odpowiedniej ochrony na wszystkich etapach życia jednostki, sprzyjanie włączeniu społecznemu, propagowanie równych szans, eliminowanie nierówności i biedy **oraz promowanie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki opartej na rodzinie i społeczności**. Działania w tej dziedzinie koncentrują się na poniższych zagadnieniach: integrowanie społeczności marginalizowanych, np. Romów; zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub wyznanie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną; ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych usług wysokiej jakości, **opartych na rodzinie i społeczności**, takich jak **włączająca i wolna od segregacji** wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem, mieszkalnictwo, opieka zdrowotna i podstawowe usługi socjalne oraz opieka długoterminowa, m.in. dzięki modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego. **Nie należy wspierać działań przyczyniających się do jakiegokolwiek formy segregacji lub wykluczenia społecznego**. [Popr. 99]
- j) Propagowanie inteligentnego, zrównoważonego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i bezpiecznego transportu oraz usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych poprzez inwestowanie w projekty o dużej wartości dodanej dla UE. Inwestycje powinny być uszeregowane pod względem ważności wedle ich istotności dla połączeń TEN-T z UE, **połączeń transgranicznych, tworzenia miejsc pracy**, wkładu do mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, ograniczenia emisji, oddziaływania na środowisko, bezpiecznej mobilności, w synergii z reformami propagowanymi przez Traktat o Wspólnocie Transportowej. [Popr. 100]
- k) Poprawa warunków działania sektora prywatnego i konkurencyjności przedsiębiorstw, **zwłaszcza MŚP**, m.in. poprzez „inteligentne specjalizacje”, jako kluczowe czynniki wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zapewniania spójności. Priorytet należy nadać **zrównoważonym** projektom służącym poprawie otoczenia biznesowego. [Popr. 101]
- l) Poprawa dostępu do technologii i usług cyfrowych oraz zintensyfikowanie badań, rozwoju technologicznego i innowacji przez inwestycje w sieci połączeń cyfrowych, zaufanie i bezpieczeństwo cyfrowe, umiejętności cyfrowe oraz przedsiębiorczość, jak również infrastrukturę badawczą, tworzenie sprzyjającego środowiska i propagowanie tworzenia sieci kontaktów i współpracy.
- m) Przyczynianie się do bezpieczeństwa i ochrony zaopatrzenia w żywność **i wodę** oraz zachowania różnorodnych i opłacalnych systemów rolniczych w dynamicznych społecznościach wiejskich i na terenach wiejskich. [Popr. 102]

Środa, 27 marca 2019 r.

- n) Ochrona i poprawa jakości środowiska, zajęcie się problemem degradacji środowiska i powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej, propagowanie konserwacji ekosystemów lądowych i morskich i odnawialnych zasobów naturalnych oraz zrównoważone zarządzanie nimi, propagowanie efektywnego gospodarowania zasobami, zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz wspieranie przejścia na zieloną gospodarkę i gospodarkę o obiegu zamkniętym, przyczynianie się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie odporności na zmiany klimatu oraz wspieranie zarządzania działaniami w dziedzinie klimatu i informowanie o nich, a także efektywność energetyczna. Środki z programu IPA III powinny wspierać polityki sprzyjające przejściu do zasobooszczędnej, bezpiecznej i trwałej gospodarki niskoemisyjnej oraz wzmocnieniu odporności na klęski żywiołowe, a także zapobieganie, gotowość i reagowanie na nie. Środki z tego instrumentu powinny również umożliwić zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochronie radiologicznej oraz stosowaniu sprawnych i skutecznych zabezpieczeń w odniesieniu do materiału jądrowego w państwach trzecich, jak również ustanowieniu ram i metodologii stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w państwach trzecich.
 - o) Propagowanie najwyższych norm bezpieczeństwa jądrowego, w tym kultury bezpieczeństwa jądrowego, gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej, odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, likwidacji dawnych elektrowni i obiektów jądrowych oraz rekultywacji ich terenów; ochrony radiologicznej oraz ewidencji i kontroli materiałów jądrowych;
 - p) Zwiększenie zdolności sektora rolno-spożywczego i sektora rybołówstwa do radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi, a także do stopniowego dostosowywania się do zasad i przepisów unijnych z **myślą o zwiększeniu zdolności eksportu na rynek unijny**, przy jednoczesnej realizacji celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych w zakresie zrównoważonego rozwoju terytorialnego obszarów wiejskich i przybrzeżnych. [Popr. 103]
 - pa) **Promowanie działań i poprawa długoterminowych strategii i polityk ukierunkowanych na zapobieganie i przeciwdziałanie radykalizacji postaw i brutalnemu ekstremizmowi.** [Popr. 104]
-

Środa, 27 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK III

Priorytety tematyczne dotyczące pomocy na rzecz współpracy transgranicznej

Pomoc na rzecz współpracy transgranicznej może być przeznaczona, stosownie do przypadku, na następujące priorytety tematyczne:

- a) propagowanie transgranicznego zatrudnienia, mobilności pracowników oraz społecznego i kulturowego włączenia, m. in. poprzez: integrację transgranicznych rynków pracy, w tym mobilność transgraniczną; wspólne lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia; usługi informacyjne i doradcze oraz wspólne szkolenia; równość płci; równe szanse; integrację społeczności imigrantów i słabszych grup społecznych; inwestycje w zakresie publicznych służb zatrudnienia; oraz inwestycje wspierające w zakresie zdrowia publicznego i **przejście do usług społecznych opartych na rodzinie i społeczności**; [Popr. 105]
- b) ochronę środowiska oraz wspieranie polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej; zapobieganie ryzyku i zarządzanie nim m.in. poprzez: wspólne działania na rzecz ochrony środowiska; propagowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, skoordynowanego planowania przestrzennego obszarów morskich, efektywnego gospodarowania zasobami oraz gospodarki o obiegu zamkniętym, korzystania z odnawialnych źródeł energii oraz przejścia do bezpiecznej i trwałej gospodarki niskoemisyjnej; wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń, zapewnianie odporności na klęski żywiołowe oraz zapobieganie klęskom i katastrofom i zwiększanie gotowości do reagowania na nie;
- c) propagowanie zrównoważonego transportu i poprawę infrastruktury publicznej m.in. za pomocą: zmniejszania odizolowania poprzez poprawę dostępu do transportu, usług i sieci cyfrowych oraz inwestowanie w transgraniczne systemy i urządzenia dostaw wody i energii oraz zagospodarowania odpadów;
- d) propagowanie gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego między innymi przez rozwój infrastruktury łączności cyfrowej, rozwój usług administracji elektronicznej, zaufania i bezpieczeństwa cyfrowego, jak również umiejętności cyfrowych i przedsiębiorczości;
- da) **promowanie usuwania zbędnych barier w handlu, w tym przeszkód biurokratycznych, barier taryfowych i pozataryfowych**; [Popr. 106]
- e) propagowanie turystyki, **sportu** oraz dziedzictwa kulturowego i naturalnego; [Popr. 107]
- f) inwestycje na rzecz młodzieży, **sportu**, kształcenia i umiejętności m.in. poprzez **zapewnianie uznawania umiejętności i kwalifikacji**, opracowywanie i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkoleń zawodowych i szkoleń oraz tworzenie infrastruktury wspierającej wspólne działania na rzecz młodzieży; [Popr. 108]
- g) propagowanie zarządzania lokalnego i regionalnego, **w tym współpracy transgranicznej między organami administracji w celu wspierania pojednania i budowania pokoju**, zwiększanie zdolności organów lokalnych i regionalnych w zakresie planowania i działalności administracyjnej; [Popr. 109]
- ga) **inwestowanie w budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego**; [Popr. 10]
- gb) **propagowanie współpracy transgranicznej między organami administracji w celu wspierania pojednania i budowania pokoju, w tym ustanowienie regionalnej komisji ds. ustalania faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych naruszeń praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii (RECOM)**; [Popr. 111]
- h) poprawę konkurencyjności, otoczenia biznesowego oraz tworzenie małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększenie wolumenu handlu i inwestycji, m.in. poprzez: propagowanie i wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój lokalnych rynków transgranicznych i umiędzynarodowienie;
- i) zwiększenie liczby badań, pobudzenie technologicznego rozwoju, innowacji oraz technologii cyfrowych m.in. poprzez propagowanie wspólnego wykorzystania zasobów ludzkich i infrastruktury w celach badawczo-technologicznych.

Środa, 27 marca 2019 r.

- ia) *poprawa transgranicznej współpracy policyjnej i sądowej oraz wymiany informacji w celu ułatwienia prowadzenia dochodzeń w sprawie transgranicznej przestępczości zorganizowanej i powiązanych przypadków przestępczości i korupcji gospodarczej i finansowej, nielegalnego handlu i przemytu, a także w celu ułatwienia ścigania tych przestępstw; [Popr. 112*
-

Środa, 27 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK IV

Wykaz najważniejszych wskaźników wykonania

W celu zmierzenia, w jakim stopniu Unia przyczyniła się do realizacji jej celów szczegółowych, **oraz w celu zmierzenia postępów osiągniętych przez beneficjentów**, należy korzystać z poniższego wykazu najważniejszych wskaźników wykonania i ich rocznej ewolucji: [Popr. 113]

1. Złożony wskaźnik⁽¹⁾ dotyczący gotowości krajów objętych procesem rozszerzenia w zakresie podstawowych obszarów kryteriów politycznych przystąpienia (w tym demokracji, praworządności, wymiaru sprawiedliwości, zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej oraz praw człowieka) (źródło: Komisja Europejska)
 - 1a. **Złożony wskaźnik dotyczący wysiłków partnerów w zakresie pojednania, budowania pokoju, stosunków dobrosąsiedzkich i zobowiązań międzynarodowych oraz równości płci i praw kobiet.** [Popr. 114]
 - 1b. **Wskaźnik braku przemocy w połączeniu z ograniczeniem czynników stymulujących konflikt (np. wykluczenie polityczne lub gospodarcze) w oparciu o ocenę wyjściową.** [Popr. 115]
 - 1c. **Odsetek obywateli państw beneficjentów, którzy uważają się za dobrze poinformowanych o pomocy świadczonej przez Unię na podstawie niniejszego rozporządzenia (źródło: komisja Europejska).** [Popr. 116]
2. Gotowość krajów objętych procesem rozszerzenia do przeprowadzenia reformy administracji publicznej (źródło: Komisja Europejska)
3. Złożony wskaźnik dotyczący gotowości kandydatów i potencjalnych kandydatów do przystąpienia do dorobku UE (źródło: Komisja Europejska)
 - 3a. **Tempo i roczna ewolucja dostosowania do decyzji i środków podejmowanych w ramach WPZiB (źródło: ESDZ).** [Popr. 117]
4. Złożony wskaźnik gotowości kandydatów i potencjalnych kandydatów w odniesieniu do podstawowych obszarów kryteriów ekonomicznych (funkcjonująca gospodarka rynkowa i konkurencyjność) (źródło: Komisja Europejska)
5. Wydatki w obszarze publicznego zabezpieczenia społecznego (odsetek PKB) (źródło: MOP) ~~lub stopa zatrudnienia (źródło: statystyki krajowe)~~ **zgodnie ze wskazaniami MOP, wydatki na opiekę zdrowotną, nierówności dochodowe, wskaźnik ubóstwa, stopa zatrudnienia i stopa bezrobocia, zgodnie z oficjalnymi statystykami krajowymi.** [Popr. 118]
 - 5a. **Zmiany we współczynniku Giniego w odniesieniu do beneficjenta w czasie.** [Popr. 119]
6. Przepaść cyfrowa między beneficjentami a średnią unijną (źródło: Komisja Europejska, wskaźnik gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI))
7. Wskaźnik odległości do granicy (Doing Business) (źródło: Bank Światowy)
8. Energochłonność mierzona zużyciem energii pierwotnej i PKB (źródło: EUROSTAT)
9. Ograniczenie lub eliminacja emisji gazów cieplarnianych (w kilotonach ekwiwalentu dwutlenku węgla) przy wsparciu UE
10. Liczba programów współpracy transgranicznej ~~z udziałem~~ **przyjętych i wdrożonych wśród** beneficjentów IPA i IPA/państwa członkowskie UE (źródło: Komisja Europejska) **zgodnie ze wskazaniami Komisji Europejskiej.** [Popr. 120]
 - 10a. **Liczba nowych organizacji uczestniczących w działaniach i programach w czasie.** [Popr. 121]

W stosownych przypadkach wskaźniki będą przedstawione z podziałem na **minimalny wiek i płeć.** [Popr. 122]

⁽¹⁾ Trzy złożone wskaźniki są opracowywane przez Komisję Europejską na podstawie sprawozdań o krajach objętych procesem rozszerzenia, które to sprawozdania opierają się na licznych źródłach niezależnych.